

NIEUWSBRIEF

DIRECTORAAT WELZIJN EN ARBEID
MINISTERIE VAN VOLKSGEZONDHEID WELZIJN EN ARBEID

**MINISTER MISIEKABA EN ONDERMINISTER
JADNANANSING NEMEN BEHEER ARBEID OVER**

**SURINAME BESPREEKT ASSISTENTIE
VANUIT OIC BIJ VERBETERING
NATIONAAL ARBEIDBELEID**

**VWA PRAAT MET STAKEHOLDERS OM
TE KOMEN TOT INTEGRAAL
WELZIJNSBELEID**

COLOFON

Deze Nieuwsbrief AWJ is een mediaproduct van het directoraat Welzijn en Arbeid van het Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Arbeid en wordt onder eigen beheer en wordt onder eigen beheer geproduceerd door de Communicatie Unit. Alle overige edities zijn terug te vinden op onze website: <https://gov.sr/ministeries/ministerie-van-arbeid-werkgelegenheid-en-jeugdzaken/nieuwsbrief/>

Redactie:

Rosina Bijlhout
Imro Smith

Vormgeving:

Lucretia Sontoidjojo - Setrodipo

Aan deze nieuwsbrief hebben meegewerkt :

Alysa Vieira
Jeanette Danti
Theodora Koulen
Ivanildo Bhagwandien

 : communicatie.awj@gmail.com

 : Directoraat Welzijn en Arbeid

 : <https://gov.sr/ministeries/ministerie-van-arbeid-werkgelegenheid-en-jeugdzaken/>

 : Lalla Rookhweg #25

 : 463-543

INHOUDSOPGAVE

Directoraat Welzijn en Arbeid
Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Arbeid

05 Redactioneel

07 Minister Misiekaba en
onderminister Jadnanansing
nemen beheer Arbeid over

09 Suriname bespreekt assistentie
vanuit OIC bij verbetering
nationaal arbeidbeleid

12 Medewerkers Arbeid versterken
professionele houding met training
Sociale Vaardigheden

14 Uit de archieven van Arbeid
Geschreven door: Imro Smith

17 SAO rondt GaWaSa-training voor
installatietechnici succesvol af
volgens micro-credentials

18 Newmont Suriname presenteert
toekomstplannen aan Ministerie
van Volksgezondheid, Welzijn en
Arbeid

19 VWA ontvangt vakbond Rosebel
voor kennismakingsgesprek

20 Negen micro-ondernemers
ontvangen bankwaardig
bedrijfsplan van SPWE

22 Onderminister VWA zet
consultaties voort voor integraal
welzijnsbeleid

24 Rubriek: Arbeidsstandaarden en
de Wrokoman Geschreven door:
mr. Glenn Piroe

26 VWA praat met stakeholders om te
komen tot integraal welzijnsbeleid

28 SPWE viert 50-jarig bestaan met
community activiteit in Witsanti

30 Kennismakingsontmoeting tussen
Onderminister VWA en RAVAKSUR

31 Rubriek: Prognose en trends
van onze arbeidsmarkt
Door: drs. Naomi Esajas-Frierson

34 Onderminister Jadnanansing van
VWA ontvangt Werkgroep
Armoedegrensbepaling

35 Arbeidsmarkt wordt getraind in
Sociale Vaardigheden en
Beroepshouding

37 Feestelijke Prodo Waka markeert
45-jarig bestaan van SAO

INHOUDSOPGAVE

Directoraat Welzijn en Arbeid
Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Arbeid

39 Zorgsector verwelkomt 39 nieuwe professionals afgeleverd door SAO

41 Onderminister VWA Jadnanansing bezoekt SAO en SIVIS

43 Vakbond Newmont vraagt VWA tot zorgvuldige beoordeling voorgenomen afvloeiing

44 Dinorexamen SHTTC onderstreept belang van culinaire sector voor groei toerisme

46 SPWE rondt workshop 'Mentale Weerbaarheid' succesvol af

47 SPWE-trainees doorlopen training "Project schrijven" met succes

48 Avondtrainingen SAO van start: focus op vakmanschap en persoonlijke groei

50 Personeel AWJ neemt waardig afscheid van minister Mac Andrew

51 Het leren van een vak aan Surinamers was een van de speerpunten van het beleid

53 Alliantie voor Decent Work voor Personen met een Beperking en andere organen geïnstalleerd.

54 Wroko Foe Mek Moni levert 69 gecertificeerden op, waaronder 12 met een gehoorbeperking

55 Van armoede, minumumloon naar een leefbaar inkomen

57 Minister Mac Andrew ontvangt publicatie vernieuwing arbeidsrecht

58 50 jaar SPWE, een baken van zelfredzaamheid en micro-ondernemerschap

60 Felicitatieboodschap van minister Mac Andrew i.v.m. 50 jaar SPWE

62 'Wroko Foe Mek Moni' levert weer 21 gecertificeerden af

63 Suriname nam deel aan Marrakech OIC Youth Capital 2025

64 Rubriek: De harde werker door de bril van Lucretia

REDACTIONEEL

Rosina Bijlhout

Hoofd Voorlichting AWJ

Welzijn bij arbeid: het begin van een nieuwe koers

Met de recente herindeling van ministeries maakt het voormalige Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken nu deel uit van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid (VWA). Daarmee hebben twee domeinen die onlosmakelijk met mensen te maken hebben – gezondheid en arbeid – er een derde belangrijke pijler bij gekregen: welzijn. Voor het eerst in de geschiedenis van ons land wordt welzijn als zelfstandig beleidsgebied vormgegeven op nationaal niveau. Maar wat betekent dat precies?

Het ministerie werkt momenteel aan een overkoepelend welzijnsbeleid voor de Surinaamse samenleving en start daarbij met vier centrale thema's:

- Welzijn bij arbeid – gericht op veilige, gezonde en ondersteunende arbeidsomstandigheden waarin werknemers zowel fysiek als mentaal tot hun recht komen.
- Huiselijk geweld – het terugdringen en voorkomen van geweld binnen de privésfeer door bewustwording en een stevige ketenaanpak.
- Middelenmisbruik – het verminderen van alcohol- en drugsmisbruik door preventie, vroegtijdige signalering en effectieve behandeling.

REDACTIONEEL

Rosina Bijlhout

Hoofd Voorlichting AWJ

Welzijn bij arbeid: het begin van een nieuwe koers

- Suïcidepreventie – het terugbrengen van het zorgwekkend hoge aantal suïcides door betere toegankelijkheid van zorg en versterking van sociale vangnetten.

Deze thema's raken direct aan de mentale én fysieke gezondheid van de bevolking. Ze spelen zich af op het werk, in de privésfeer en in de gemeenschap – en vereisen dus een integrale, gecoördineerde aanpak. Wat deze vier beleidsthema's gemeen hebben, is dat zij draaien om menselijke waardigheid, veiligheid en gezamenlijke

verantwoordelijkheid. VWA kiest daarbij nadrukkelijk voor preventie, toegankelijkheid en samenwerking.

In de komende periode worden consultaties voortgezet om te komen tot een breed gedragen welzijnsbeleid waarin overheid, zorgpartijen, arbeidssector en gemeenschap gezamenlijk optrekken.

Wij zullen u stap voor stap blijven informeren over de voortgang. Dit is pas het begin van een nieuwe koers – één waarin welzijn net zo vanzelfsprekend wordt als gezondheid en werk.

MINISTER MISIEKABA EN ONDERMINISTER JADNANANSING NEMEN BEHEER ARBEID OVER

Minister André Misiekaba en onderminister Raj Jadnanansing van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid hebben op donderdag 17 juli 2025 het beheer van het beleidsgebied Arbeid officieel overgenomen van de vertrekkende minister Steven Mac Andrew. Dit vond plaats middels de ondertekening van het overdrachtsprotocol. Met deze overdracht is het ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken formeel opgeheven.

Minister Misiekaba gaf bij deze gelegenheid aan dat de regeringsleiding heeft besloten om Arbeid een prominente plek te geven binnen de nieuwe structuur van het ministerie. Daarom is een onderminister

benoemd die zich specifiek zal toeleggen op het Onderministerie van Arbeid en Welzijn. Volgens Misiekaba is het beleidsgebied Welzijn toegevoegd omdat gezondheid en arbeid kernaspecten zijn van het dagelijks leven. Door deze domeinen te koppelen, ontstaat volgens hem meer ruimte voor integrale beleidsmaatregelen die de mens in zijn totaliteit benaderen – fysiek, mentaal, sociaal én economisch. Misiekaba benadrukte dat het nieuwe organogram van het ministerie binnen twee weken afgerond moet zijn. Dit organogram is volgens hem een strategisch instrument om het ministerie slagvaardiger, effectiever en mensgerichter te maken bij het uitvoeren van zijn brede maatschappelijke opdracht.

Tijdens het overdrachtsmoment: Onderminister Raj Jadnanansing en minister Andre Misiekaba van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid. Rechts in beeld de vertrekkende minister Steven Mac Andrew.

MINISTER MISIEKABA EN ONDERMINISTER JADNANANSING NEMEN BEHEER ARBEID OVER

Onderminister Jadnanansing legde in zijn toespraak de nadruk op het belang van de samenhang tussen welzijn en arbeid, die volgens hem onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Welzijn beïnvloedt volgens hem of mensen duurzaam kunnen deelnemen aan het arbeidsproces, hoe zij functioneren op de werkvloer en of zij inzetbaar blijven. Hij wees op de belangrijke rol van de Arbeidsinspectie, met name in de snelgroeïende olie- en gasindustrie, die hoge eisen stelt aan de werkende mens. Volgens de onderminister is investeren in welzijn investeren in arbeidsparticipatie, productiviteit en sociale vooruitgang. Een arbeidsmarkt die mensgericht, inclusief en toekomstbestendig wil zijn, heeft volgens hem welzijn niet als bijzaak maar als fundament nodig.

Jadnanansing gaf aan extra aandacht te zullen besteden aan mentale gezondheid, zodat ook mensen met een psychische kwetsbaarheid op hun eigen tempo en niveau kunnen bijdragen aan het werkproces. Dit zal volgens hem de inclusiviteit op de arbeidsmarkt bevorderen. De onderminister is van huis uit psycholoog en is gepromoveerd in de geestelijke gezondheidszorg. Tot slot bedankte hij vertrekkend minister Mac Andrew voor diens inzet en geleverde werk.

Na de ondertekening van het overdrachtsprotocol brachten zowel minister Misiekaba als onderminister Jadnanansing een bezoek aan de verschillende afdelingen om kennis te maken met het personeel. Het personeel toonde zich enthousiast en kijkt uit naar de nieuwe energie, visie en daadkracht van zowel minister Misiekaba als onderminister Jadnanansing.

Tijdens het overdrachtsmoment: Onderminister Raj Jadnanansing en minister Andre Misiekaba van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid. Rechts in beeld de vertrekkende minister Steven Mac Andrew.

SURINAME BESPREEKT ASSISTENTIE VANUIT OIC BIJ VERBETERING NATIONAAL ARBEIDBELEID

De Onderminister van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid, dr. Raj Jadnanansing, heeft in de marges van de High-level Roundtable on Innovative Labour and Employment Strategies in a Changing World of Work van de Organisatie van Islamitische Cooperatie (OIC) een bilaterale ontmoeting gehad met de Directeur-Generaal van het OIC Arbeidscentrum, de heer Azar Bayramov. De participatie van de onderminister aan de Round Table, van 22-24 september 2025, te Baku (Azerbeidjan), kan als historisch worden bestempeld, omdat het de eerste keer is dat het ministerie belast met arbeid, geparticipeerd heeft aan een meeting van arbeidsministers binnen de OIC. Suriname is sinds 1996 lid van de OIC.

Tijdens de bilaterale meeting wisselden partijen van gedachten over mogelijke samenwerkingsgebieden op het gebied van arbeid en sociale bescherming. Tijdens de discussies werd een breed scala aan thema's besproken, waaronder de versterking van de Arbeidsinspectie (met name op de olie- en gasindustrie) en nalevingsmechanismen om de rechten van werknemers beter te beschermen, de verbetering van arbeidswetgeving en de invoering van moderne regelgeving om eerlijkheid en gelijkheid te waarborgen op de werkplek. Ook kwamen aan de orde de ontwikkeling van een alomvattend arbeidsmarktbeleid gericht op het bevorderen van werkgelegenheid en veerkracht van specifieke groepen op de

Suriname bespreekt assistentie vanuit OIC bij verbetering nationaal arbeidbeleid

SURINAME BESPREEKT ASSISTENTIE VANUIT OIC BIJ VERBETERING NATIONAAL ARBEIDBELEID

arbeidsmarkt. In dit verband werd de nadruk gelegd op het ontwerp en de implementatie van nationale programma's voor vaardigheidsontwikkeling en leer-werk-trajecten om de capaciteiten van de beroepsbevolking beter af te stemmen op de veranderende arbeidsmarktbehoeften.

Tijdens de bijeenkomst werd ook aandacht besteed aan het welzijnsbeleid, met name met betrekking tot veiligheid en gezondheid op het werk, met het oog op het bevorderen van veiligere werkomgevingen in verschillende sectoren en het afstemmen daarvan op internationale best practices. De onderminister nodigde de directeur-generaal uit voor een officieel bezoek aan Suriname om de samenwerkingsgebieden verder te verkennen en te concretiseren.

Bij de Round Table voerde de onderminister het woord bij het thema 'informaliteit in de economie'. Daarbij zette hij de uitdagingen van Suriname uiteen op dit gebied en belichtte hij de maatregelen die vanwege het ministerie in voorbereiding zijn onder andere via de traipartiete Commissie Beleid Formalisering. Dit is een uitvloeisel van het derde Decent Work Country Programma III (2023-2026) dat thans met hulp van de ILO in uitvoering is. De onderminister deelde ook zijn visie met de aanwezige collega-ministers van arbeid met betrekking tot het voorgenomen welzijnsbeleid dat gericht is op veiligheid, gezondheid en welzijn op de werkplek, middelenmisbruik, suicidepreventie en huiselijk geweld.

Onderminister Raj Jadnanansing in gesprek met experts van Dost Agency (Agency for Sustainable and Operational Social Security) van het ministerie van Arbeid en Sociale Bescherming van Azerbeidjan.

SURINAME BESPREEKT ASSISTENTIE VANUIT OIC BIJ VERBETERING NATIONAAL ARBEIDBELEID

Onderminister Raj Jadnanansing samen met ministers van arbeid van de OIC.

Suriname heeft de wens uitgesproken om toe te treden tot het Arbeidscentrum van de OIC en zal daartoe het Statuut van het centrum moeten ratificeren. De onderminister ziet de potentiële opties voor technische assistentie als een aanvulling op budgettaire beperkingen die in de samenwerking met de ILO zullen optreden vanwege maatregelen die door bepaalde landen zijn getroffen wat betreft hun bijdragen aan het VN-systeem.

In zijn toespraak benadrukte de directeur-generaal dat het Arbeidscentrum van de OIC de verzoeken en prioriteiten van Suriname met betrekking tot de bovengenoemde onderwerpen naar behoren zal behandelen. Hij sprak het vertrouwen uit dat deze inspanningen zullen bijdragen aan de verdere bevordering van de agenda voor fatsoenlijk werk (Decent Work) en inclusieve arbeidsmarkten in de OIC-landen waaronder Suriname.

MEDEWERKERS ARBEID VERSTERKEN PROFESSIONELE HOUDING MET TRAINING SOCIALE VAARDIGHEDEN

Medewerkers van het Onderdirectoraat Arbeidsmarkt, SAO en SPWE die met succes de training Sociale Vaardigheden en Beroepshouding hebben afgerond. In het midden onderminister VWA, dr. Jadnanansing, links onderdirecteur Arbeidsmarkt, Naomi Esajas-Friperson en rechts de fungerend directeur van SPWE, Etienne Etman.

Enkele medewerkers van het Onderdirectoraat Arbeidsmarkt, de Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO) en de Stichting Productieve Werk Eenheden (SPWE) hebben op dinsdag 17 september 2025 met succes de training Sociale Vaardigheden en Beroepshouding afgerond. De vijfdaagse training, verzorgd door SPWE, richtte zich op het versterken van persoonlijke en professionele competenties die nodig zijn om effectief en professioneel te functioneren op de werkvloer.

Tijdens de afsluiting deelden de deelnemers hun ervaringen en inzichten. Zij gaven aan veel geleerd te hebben over respectvol communiceren, actief en empathisch luisteren, samenwerken met collega's en cliënten, en het constructief omgaan met

meningsverschillen. Ook werd stilgestaan bij het geven en ontvangen van feedback, het omgaan met kritiek zonder defensief te reageren, en het belang van een professionele houding, representativiteit, motivatie, inzet en doorzettingsvermogen.

Onderminister van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid (VWA), dr. Raj Jadanansing, sprak de deelnemers toe en gaf aan verheugd te zijn over de opgedane kennis en vaardigheden. Vanuit zijn achtergrond als psycholoog benadrukte hij dat sociale vaardigheden en een juiste beroepshouding essentieel zijn om verstoringen in de werkrelaties te voorkomen die kunnen leiden tot werkstress en burn-out. Volgens hem vormen empathie en het rekening houden met de gevoelens van collega's de basis voor

MEDEWERKERS ARBEID VERSTERKEN PROFESSIONELE HOUDING MET TRAINING SOCIALE VAARDIGHEDEN

goede samenwerking, effectieve communicatie en duurzame professionele relaties. De onderminister sprak zijn vertrouwen uit dat de deelnemers het geleerde zullen toepassen in hun dagelijkse werkzaamheden en zo een positieve bijdrage zullen leveren aan de werkcultuur binnen hun organisaties.

De Onderdirecteur Arbeidsmarkt, Naomi Esajas-Friperson, gaf aan dat zij met gepaste trots kan aangeven dat zij de 2e cohort van haar personeel heeft laten trainen en dat zij uitkijkt naar de output binnen het werk en op de werkvloer. Bij de vorige groep heeft zij de goede impact van de training kunnen waarnemen en hoopt dat andere beleidsafdelingen eveneens geïnspireerd zullen raken om hun medewerkers te laten trainen in Sociale vaardigheden en Beroepshouding. De onderdirecteur benadrukte dat zij ervan overtuigd is dat uit deze training een verbeterde communicatie en een sterkere samenwerking zullen voortvloeien, zowel onderling als richting de leiding.

De SPWE directeur was ingenomen met de wijze waarop de training zeer praktisch is verzorgd en met de inzet van de trainees om de kennis te transformeren naar bruikbare kennis. Hij gaf de trainees mee dat het een moment van reflectie is geweest en dat zij nu de spiegel voor zich moeten houden om te gaan naar professionaliteit. De aangereikte tools zullen ertoe helpen om je te specialiseren in je functie. Hij feliciteerde de groep en voegde aan toe dat de deuren van de SPWE altijd openstaan als het gaat om upgrading van werkers.

Volgens trainer Sanjay Debipersad sluiten de thema's "van klantgericht communiceren tot samenwerken" naadloos aan bij de uitdagingen waar het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid dagelijks voor staat. Ook zag hij tijdens de sessies deelnemers die niet alleen nieuwe vaardigheden leerden, maar ook zichtbaar meer zelfvertrouwen en plezier in hun werk ontwikkelden. Tot slot gaf hij het advies om de trainees te koppelen aan interne mentoren of externe coaches om hun persoonlijke en professionele groei te ondersteunen en te bestendigen. Coaching op hun competenties ingedeeld in niveaus en op het gebied van resilience.

Etienne Etman (directeur SPWE), onderminister Jadnanansing en Naomi Esajas-Friperson (voorzitter Raad van Toezicht SPWE).

UIT DE ARCHIEVEN VAN ARBEID

Door Imro Smith

Imro Smith

Imro Smith, is onderzoeker naar de geschiedenis van werk en arbeid in Suriname. Zijn bevindingen kunnen worden gebruikt om een dieper begrip te krijgen van de sociale, economische en politieke krachten die de geschiedenis van werk en arbeid in ons land hebben gevormd. Deze kennis kan van belang zijn voor bestuurders, beleidsmakers, politici, vakbeweging, werkgevers, werknemers, studenten, etc. Verschillende onderzoeken van hem zijn reeds in boekvorm en overige publicaties uitgegeven.

SPWE: VAN WERKVERSCHAFFING NAAR ECHTE ECONOMISCHE PARTICIPATIE

Op 10 juli 2025 stonden wij stil bij een indrukwekkende mijlpaal: het vijftigjarig bestaan van de Stichting Productieve Werk Eenheden – SPWE. De SPWE is opgericht als werkarm van het ministerie van Arbeid in het kader van het werkgelegenheidsbeleid. Bij de oprichting van de SPWE lag de focus van het ministerie met betrekking tot het werkgelegenheidsbeleid op werkverschaffing via productieve werkeenheden. Deze eenheden zouden opereren als onderdelen binnen de SPWE waarin een groep personen samenwerkt aan een specifiek economische doel die later afgestoten zouden worden als zelfstandige functionerende mini-bedrijven. Daarmee zouden de personen in een eenheid zelfvoorzienend zijn geworden.

Suriname kent werkverschaffing sinds de jaren dertig, na een grote werklozendemonstratie in de binnenstad van Paramaribo. Werkverschaffing is het scheppen van tijdelijke werkgelegenheid door de overheid om de vele werklozen die moeilijk aan regulier werk komen, toch een

inkomen en een zinvolle dagbesteding te bieden. Het doel van de tijdelijke werkverschaffing was armoedebestrijding, sociale insluiting en het bieden van werkervaring, maar het was niet voldoende om mensen blijvend uit de economische kwetsbaarheid te halen.

Personen in de werkverschaffing zochten vanaf de eerste dag naar rechtszekerheid. Ze wilden een vaste aanstelling in overheidsdienst en een eerlijk salaris in plaats van sociale steun. Door het voeren van regelmatige acties en demonstraties verwierven zij uiteindelijk de gewenste rechtszekerheid, door als ambtenaar een vaste aanstelling te krijgen binnen de overheid – zelfs wanneer er geen passend werk voor hen beschikbaar was. Om een structurele uitbreiding van het overheidsapparaat tegen te gaan, werd de visie op werkverschaffing op een bepaald moment verschoven naar een steeds meer richting duurzame economische participatie en de SPWE zou daarbij een brug moeten slaan tussen werkverschaffing en duurzame

UIT DE ARCHIEVEN VAN ARBEID

Door Imro Smith

SPWE: VAN WERKVERSCHAFFING NAAR ECHTE ECONOMISCHE PARTICIPATIE

economische participatie van personen in de werkverschaffing.

Met duurzame economische participatie wilde het ministerie dat dat mensen in de werkverschaffing op een structurele en zelfstandige manier konden deelnemen aan het economische leven als werknemer, kleine ondernemer of producent. Het ging dus niet alleen om het hebben van werk, maar om: continuïteit van inkomen, eigen regie en verantwoordelijkheid, ontwikkeling van vaardigheden, toegang tot productiemiddelen en markten.

Werkverschaffing moest een springplank worden naar duurzame participatie door de inzet van toekomstgerichte elementen, zoals: training on the job: deelnemers leren niet alleen uitvoeren, maar ook plannen, beheren en produceren. Met de productieve werk eenheden moesten werkplaatsen of collectieven uitgroeien tot zelfstandige bedrijven. Begeleiding naar ondernemerschap of vaste banen: het nieuwe werkverschaffingstraject moest deelnemers voorbereiden op economische zelfstandigheid, sociale bescherming en toegang tot financiering, zodat mensen ook na de werkverschaffingsfase konden voortbouwen op wat ze geleerd of opgebouwd hadden.

Helaas is het voornemen van de overheid met de SPWE al in een vroeg stadium op een mislukking uitgelopen. De door de overheid opgezette productieve eenheden binnen de SPWE zijn nooit winstgevend geworden, terwijl ook de verzelfstandiging in feite geen enkele vooruitgang heeft geboekt. Integendeel: in 1986 werden alle personen die in het kader van de Aanvullende Werkgelegenheid (AW) tewerkgesteld waren

binnen de werkeenheden van de SPWE tot ambtenaar benoemd. Vanaf 1989 begon men met het opzetten van nieuwe 'werkeenheden'. Onder deze paraplu werden meer dan 300 AW'ers ondergebracht bij de SPWE via de afdeling Werkgelegenheidsbevordering. Deze personen ontvingen wel hun onderstand, maar zaten thuis in afwachting van mogelijke tewerkstelling bij de SPWE, die intussen bleef worstelen met het opzetten van levensvatbare productieve eenheden. Ook deze nieuwe werkeenheden liepen uiteindelijk uit op een mislukking en de nieuwe AW-ers werden ook benoemd tot ambtenaar in vaste dienst.

De oorzaken voor het mislukken van de gepropageerde werkeenheden lagen structureel in de uitgangspunten die bij de opzet van SPWE werden gehanteerd. Zo werden werklozen in de werkverschaffing opgenomen op basis van sociale steunverlening, waarbij zij een onderstand genoten. Daarbij moet worden opgemerkt dat werklozen die als onderstandgenieter of als werknemer in een werkeenheid werden opgenomen, zich ook als zodanig gingen gedragen en vanaf het begin probeerden rechtszekerheid te verwerven. Dit opkomen voor rechtszekerheid gebeurde in sommige gevallen op agressieve wijze. Zo probeerde in de jaren tachtig een groep AW-ers (Aanvullende Werkgelegenheid) die bij SPWE waren tewerk gesteld een minister van Arbeid te gijzelen, waarna hij zich genoodzaakt zag zijn dienstwapen te trekken om de verhitte groep af te schrikken. Het incident kostte hem uiteindelijk zijn ministerschap, terwijl de groep werknemers wél hun rechtszekerheid als ambtenaar wist te verkrijgen.

UIT DE ARCHIEVEN VAN ARBEID

Door Imro Smith

SPWE: VAN WERKVERSCHAFFING NAAR ECHTE ECONOMISCHE PARTICIPATIE

De ervaring leerde dat veel van deze personen in de werkeenheden weinig of geen initiatief toonden om, als kleine zelfstandige, het risico van ondernemerschap te dragen. Het ontbrak hen aan ondernemerszin en ondernemingsgeest. Er was geen interesse in het zelfstandig voortzetten van een werkeenheden als eigen bedrijf. Het bijeenbrengen van wildvreemden in één werkeenheden bleek bovendien een onvoldoende doordachte invulling van de doelstellingen van de SPWE. Het leidde tot een kunstmatige situatie, die weinig perspectief bood op een succesvolle overgang naar zelfstandig functionerende kleine bedrijven. Daarbij komt dat de SPWE zich nooit serieus had gebogen over het verzelfstandigingsproces. De werkeenheden bleven jarenlang bestaan als zwaar gesubsidieerde mini-staatsbedrijven en drukten als zodanig op de overheidsbegroting. Geconcludeerd moet worden dat de hooggespannen verwachtingen ten aanzien van werkloosheidsbestrijding en economische ontwikkeling via de werkeenheden van de SPWE helaas niet zijn waargemaakt.

Begin jaren negentig waren verschillende instanties het erover eens dat de SPWE niet voldeed aan haar doelstelling. Er bestond dringende behoefte om de statuten van de stichting te wijzigen, zodat de SPWE instrumenteel kon worden ingezet in het nieuwe werkgelegenheidsbeleid van het toenmalige ministerie. Dit beleid was gericht op werkgelegenheidsinitiatieven van

personen met ondernemingsgeest en zelfstandigen. Sindsdien is de SPWE zich gaan toeleggen op de praktische begeleiding van kleine zelfstandigen en mensen met een ondernemersmentaliteit

De lessen uit het verleden hebben ons geleerd dat structurele werkgelegenheid niet wordt bereikt met tijdelijke werkverschaffing alleen. Gelukkig is de koers inmiddels verlegd naar de ontwikkeling van menselijk potentieel. In een snel veranderende wereld gaat het immers niet alleen om banen, maar vooral om mensen die voorbereid zijn op de eisen van een moderne economie en arbeidsmarkt. Het ministerie van Arbeid heeft deze uitdaging door de jaren heen actief opgepakt door te investeren in training, bijscholing en bewustwording. Dit beleid wordt uitgevoerd via de werkarmen van het ministerie, waaronder de SPWE, die zich richt op de bevordering van klein ondernemerschap.

Met trots zien wij dat de SPWE deze koers actief helpt vormgeven. Het accent ligt nu op het stimuleren van micro-ondernemerschap. De SPWE is daarbij een sleutelpartner voor velen – niet alleen als aanbieder van trainingen, maar ook als begeleider en motivator voor mensen die economisch zelfstandig willen worden. Van jongvolwassenen zonder startkapitaal tot personen met een beperking die de stap naar ondernemerschap durven zetten: de SPWE fungeert voor hen als een betrokken klankbord dat meegroeit met elke fase van hun ontwikkeling.

SAO RONDТ GAWASA-TRAINING VOOR INSTALLATIETECHNICI SUCCESVOL AF VOLGENS MICRO-CREDENTIALS

De Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO) heeft vorige week een GaWaSa-training verzorgd voor vijf deelnemers die allen werkzaam zijn in de installatietechniek. De training, die 40 uren duurde en verspreid over enkele dagen werd gegeven, werd verzorgd door trainer Hurdley Jones.

Aan de training namen vier medewerkers van Shaikе's Group deel en één medewerker van D. Lala Waterinstallatie en Techniek. De deelnemers kregen zowel theorie- als praktijklessen en legden een examen af. Daarbij maakten zij ook kennis met het werken met HENCO-materiaal, een modern leidingstelsel dat tegenwoordig veel

gebruikt wordt in de installatietechniek, vooral voor sanitaire en verwarmingsinstallaties. Het doel is dat de deelnemers in de nabije toekomst als erkend installateur aan de slag kunnen.

De training werd uitgevoerd volgens het micro-credentials concept. Dit houdt in dat deelnemers in een kort en doelgericht leertraject specifieke kennis en vaardigheden opdoen die direct aansluiten bij de behoeften van de arbeidsmarkt, in plaats van de volledige opleiding. Dit maakt leren flexibel, toegankelijk en praktijkgericht, waardoor deelnemers hun professionele ontwikkeling stap voor stap verder kunnen uitbouwen.

Deelnemers aan de GaWaSa-training van de SAO maakten daarbij ook kennis met het werken met HENCO-materiaal.

NEWMONT SURINAME PRESENTEERT TOEKOMSTPLANNEN AAN MINISTERIE VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN ARBEID

VWA-Onderminister Jadnanansing in overleg met een delegatie van de leiding van Newmont.

Op verzoek van Newmont Suriname heeft het bedrijf vrijdag 12 september een presentatie verzorgd aan onderminister R. Jadnanansing van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid. De delegatie van Newmont bestond uit o.a. de country manager mw. S. Sumter, manager legal affairs, dhr. Bholasing, en talent management lead mw. Sheonarain. Namens het ministerie waren onder meer de Onderminister en de Directeur Arbeid aanwezig.

Tijdens de presentatie gaf Newmont inzicht in haar internationale structuur en de positie van de Merian mijn binnen Newmont's mondiale portefeuille van operaties en projecten. De Merian mijn werd daarbij benadrukt als een stabiele en belangrijke pijler binnen Newmont's global portefeuille, die eveneens een belangrijke bijdrage levert aan de Surinaamse economie.

In het kader van kostenbeheersing en toekomstbestendigheid heeft Newmont Suriname aangekondigd een afvloeiingsregeling aan te bieden aan een deel van haar personeel die per 6 september jl. van start is gegaan. Dit proces verloopt gefaseerd, waarbij medewerkers de mogelijkheid krijgen om onder door Newmont aangeboden voorwaarden hun dienstverband vrijwillig te beëindigen. Newmont heeft aangegeven dat naast financiële compensatie ook ondersteuning en begeleiding zal worden geboden om deze groep medewerkers te helpen bij hun volgende stappen naar een nieuwe uitdaging.

Newmont heeft het ministerie toegezegd de voortgang en resultaten van dit proces op transparante wijze te blijven communiceren met de stakeholders.

VWA ONTVANGT VAKBOND ROSEBEL VOOR KENNISMAKINGSGESPREK

De onderminister van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid (VWA), dr. Raj Jadnanansing, heeft op donderdag 11 september 2025 een vertegenwoordiging op verzoek van Rosebel Gold Mines Werknemersorganisatie (RGWO) ontvangen onder leiding van Alvin Hardley voor een kennismakingsgesprek. Tijdens de bijeenkomst bracht de vakbond diverse aandachtspunten naar voren die verband houden met de arbeidsomstandigheden.

Bij deze gelegenheid richtte de bond haar aandacht op de 12-urige werktijden, de veiligheid en gezondheid van de werknemers, de interne communicatie, de inzet van buitenlandse werknemers en het functioneren van de monitoringscommissie, waarin werkgever, bond en ministerie zijn vertegenwoordigd om de naleving van

afspraken op het vlak van arbeid te waarborgen. Daarnaast pleitte de bond voor regelmatige controles door de Arbeidsinspectie en naleving van de arbeidswetgeving.

Onderminister Jadnanansing gaf aan dat de signalen van de bond zorgvuldig zullen worden bestudeerd. Hij benadrukte dat het ministerie erop toeziet dat de Surinaamse wetgeving onverkort van toepassing is op alle bedrijven, inclusief multinationals die in ons land actief zijn. Daarbij onderstreepte hij dat zowel werkgevers als werknemers rechten én plichten hebben, en dat het ministerie er is voor beide partijen. Hij benadrukte dat het ministerie zich zal sterk maken voor decent work, het welzijn van werknemers en het bevorderen van gezonde en duurzame arbeidsverhoudingen.

De onderminister van VWA, dr. Raj Jadnanansing in gesprek met een vertegenwoordiging van de Rosebel Gold Mines Werknemersorganisatie (RGWO) onder leiding van Alvin Hardley.

NEGEN MICRO-ONDERNEMERS ONTVANGEN BANKWAARDIG BEDRIJFSPLAN VAN SPWE

Negen micro-ondernemers hebben op woensdag 10 september hun bankwaardig bedrijfsplan in ontvangst genomen uit handen van onder andere de onderminister van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid (VWA), dr. Raj Jadnanansing. De ceremonie vond plaats in de zaal van S.C.S.V. Anand te Leiding 8A. Het gaat om kleine ondernemers die hun producten doorgaans aanbieden op de zondagse markt te Leiding 11.

De bedrijfsplannen zijn ontwikkeld in het kader van een project van de Markt Leiding 11, uitgevoerd door de Stichting Productieve Werk Eenheden (SPWE) in opdracht van de Stichting Agrarische Ontwikkeling Leidingen

en Omstreken (SAOLO). Het project valt onder het Basic Need Trust Fund (BNTF) – 10, gefinancierd door de Caribbean Development Bank (CDB). Vorig jaar zijn de betrokken ondernemers getraind in basisvaardigheden zoals ondernemerschap, mentale weerbaarheid, voedselverpakking en etikettering. Aansluitend volgde een intensieve coachingfase waarin de negen ondernemers, onder begeleiding van consultant Vanessa Wong A Ton, hun eigen bedrijfsplan hebben ontwikkeld. Volgens projectcoördinator Simone Haridat (SPWE) blijft de consultant de ondernemers begeleiden tot hun plannen bij de bank liggen voor een leningaanvraag.

Vijf van de negen micro-ondernemers hebben hun bankwaardig bedrijfsplan van de SPWE in ontvangst genomen uit handen van onder andere de onderminister van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid (VWA), dr. Raj Jadnanansing (vierde van links).

NEGEN MICRO-ONDERNEMERS ONTVANGEN BANKWAARDIG BEDRIJFSPLAN VAN SPWE

Onderminister Jadnanansing prees de ondernemers om hun inzet en doorzettingsvermogen. Deze negen micro-ondernemers zijn volgens hem een voorbeeld voor anderen. Hun bereidheid om te leren en zich te laten begeleiden, resulteert in groei en prestaties. Door zich te formaliseren krijgen zij volgens de bewindsman toegang tot nieuwe kansen, financiering, trainingen en andere groeimogelijkheden. Hij gaf aan zich namens de overheid in te zetten voor een vlotter formalisatieproces van micro-ondernemingen waardoor zij niet ontmoedigd raken door lange wachttijden.

Ook de voorzitter van de Raad van Toezicht van SPWE, Naomi Esajas-Friperson, benadrukte dat ondernemerschap niet alleen lef en durf vereist, maar ook kennis en begeleiding. Ondernemen is volgens haar niet slechts producten verkopen, maar vooral

structuur aanbrengen in de bedrijfsvoering. Ze is trots op de negen ondernemers die dit traject hebben doorlopen en nu klaarstaan om door te groeien tot stabiele ondernemingen die straks zelfs werknemers in dienst kunnen nemen.

De voorzitter van SAOLO, Bholanath Narain, wees in zijn bijdrage op het belang van een goed bedrijfsplan. Hij onderstreepte dat ondernemers moeten leren hun kosten, zoals arbeid en transport, correct door te berekenen en winstanalyses te maken. Hij riep de deelnemers op optimaal gebruik te maken van de beschikbare begeleiding, omdat succesvol ondernemen volgens hem niet alleen gaat om hard werken, maar vooral om efficiënt werken.

Consultant Wong A Ton gaf aan dat dit project concreet bijdraagt aan de duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's) van de Verenigde Naties, waaronder de bestrijding van armoede. Ondernemerschap schept volgens haar werkgelegenheid en zorgt voor inkomenszekerheid. Ze vindt het een krachtig middel om armoede terug te dringen. Zij erkende dat het begeleidingstraject niet gemakkelijk was. Het bijhouden van inkomsten en uitgaven en het opstellen van financiële verslagen vergde veel discipline van de ondernemers. Daarbovenop kwamen volgens haar obstakels en wachttijden bij instanties die soms wel twee maanden duurden. Toch hielden de ondernemers vol en zetten zij belangrijke stappen richting formalisering. Momenteel zijn vier ondernemers officieel geregistreerd bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken en beschikt alvast één van hen over een eigen bankrekening. Voor de overige ondernemers is het formalisatieproces nog in volle gang. De negen ondernemers vertegenwoordigen uiteenlopende sectoren, waaronder landbouw, productie, handel en diensten. De SPWE die belast was met de uitvoering van dit project is een werkarm van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid.

ONDERMINISTER VWA ZET CONSULTATIES VOORT VOOR INTEGRAAL WELZIJSBELEID

De onderminister van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid (VWA), dr. Raj Jadnanansing, zette op dinsdag 9 september 2025 zijn consultatieronde met stakeholders voort rond de ontwikkeling van een integraal welzijnsbeleid. Ditmaal kwamen organisaties en instellingen samen die zich bezighouden met de preventie, aanpak en begeleiding van huiselijk geweld.

Huiselijk geweld behoort tot de vier speerpunten van het welzijnsbeleid dat het ministerie in voorbereiding heeft, naast suïcide, middelenmisbruik en welzijn op de werkvloer. Volgens onderminister Jadnanansing vormt huiselijk geweld niet alleen een ernstige aantasting van de fysieke en psychische gezondheid van slachtoffers, maar het verhoogt ook de kans op depressie, angststoornissen en suïcidaal gedrag, en gaat vaak gepaard met middelenmisbruik en verminderde arbeidsparticipatie. Daarnaast heeft huiselijk geweld een blijvende impact tussen generaties: kinderen die ermee opgroeien lopen een verhoogd risico dit patroon later zelf voort te zetten.

Een integrale aanpak is volgens Jadnanansing onmisbaar voor een gezonde en weerbare samenleving. Hij sprak zijn waardering uit voor het werk van de Nationale Raad Huiselijk Geweld (NRHG), waarin reeds diverse stakeholders zitting hebben. De Raad, die onder het ministerie van Justitie en Politie valt, zou volgens hem versterkt kunnen worden met andere relevante partners zoals het PCS en het ministerie van Volksgezondheid. Met de nadrukkelijke aanwezigheid van Volksgezondheid kan volgens hem de medische, psychische en preventieve dimensie beter tot haar recht komen.

De onderminister kondigde aan zijn collega van Justitie en Politie te zullen aansporen om de Raad zo spoedig mogelijk opnieuw te installeren, aangezien de zittingsperiode reeds is verstreken. Hoewel de Raad formeel niet vertegenwoordigd was tijdens de bijeenkomst, waren verschillende ministeries en instanties die erin participeren wel aanwezig.

De onderminister van VWA, dr. Raj Jadnanansing, zette zijn consultatieronde met stakeholders voort rond de ontwikkeling van een integraal welzijnsbeleid. Ditmaal kwamen organisaties en instellingen samen die zich bezighouden met de preventie, aanpak en begeleiding van huiselijk geweld.

ONDERMINISTER VWA ZET CONSULTATIES VOORT VOOR INTEGRAAL WELZIJSBELEID

Resultaten van het overleg

Het overleg met de stakeholders leverde belangrijke inzichten op zoals een overzicht van bestaande onderzoeken en beschikbare data; inventarisatie van nog benodigde onderzoeken; duidelijkheid over de rollen en verantwoordelijkheden van verschillende partijen; afspraken om samen te werken aan een breed gedragen Nationale Raad Huiselijk Geweld; het vervaardigen en verspreiden van infomercials over preventie en bewustwording via sociale media; het opstellen van een strategisch plan met een roadmap voor de komende vijf jaar; het actualiseren van de doorverwijsroute, zodat slachtoffers weten waar en bij wie zij terecht kunnen voor bescherming en hulp; het ontwikkelen van protocollen ter bestrijding van huiselijk geweld; en het zo spoedig mogelijk indienen van de ontwerpwet Bestrijding Huiselijk Geweld bij De Nationale Assemblée (DNA).

Aanwezigen

Bij het overleg waren onder meer aanwezig: de onderminister van Sociale Zaken en Volkshuisvesting, Danielle van Windt; Johanna Lakhisaran, focal point van het ministerie van Volksgezondheid inzake geweld tegen vrouwen en kinderen; Ragini Moektimisier, Bureau Vrouwen- en Kinderbeleid van het ministerie van Justitie en Politie; Caroline Viereckt van het Bejaardencentrum Majella; Lucenda Burke van STICRIS; Marleen Hughes van de Vereniging Sociaal Werkers in Suriname en Prof. dr. Jerry Toelsie, voorzitter van het bestuur van het Medisch Wetenschappelijk Instituut.

Consultaties met stakeholders.

RUBRIEK: ARBEIDSSTANDAARDEN EN DE WROKOMAN

DOOR: MR. GLENN PIROE

Mr. Glenn Piroe

Deze rubriek is een poging om de arbeidsstandaarden en de wrokoman daarin te brengen in een nationaal en internationaal perspectief. Daarmee wordt gepoogd een bijdrage te leveren aan het publieke debat over het bevorderen van de arbeidsstandaarden. De arbeidsstandaarden moeten bijdragen aan economische groei en meer en betere banen die voldoen aan de beginselen van decent work, die garantie geven voor gelijke rechten voor mannen en vrouwen op de werkvloer, en die extreme armoede uitbannen onder loontrekkers.

De schrijver van deze rubriek is Glenn Piroe. Hij is afgestudeerd aan de Anton De Kom Universiteit van Suriname in 1999 en studeerde Algemeen Surinaamsrecht. Hij is al 25 jaar werkzaam op het ministerie van Arbeid en is thans onderdirecteur Juridische en Internationale Zaken (JIZ). Ook is hij onder andere plaatsvervangend voorzitter van de Ontslagcommissie en van het Arbeidsadviescollege en was hij fungerend hoofd van

de Arbeidsinspectie. Piroe heeft enkele arbeidsgerelateerde boeken in zowel het Nederlands als Engels op zijn naam staan, zoals: 'System of Labour Administration in Suriname' (2022), 'Internationale Normen inzake Vakverenigingsvrijheid en fundamentele arbeidsstandaarden' (2011), 'Gids Arbeidswetgeving Suriname' (2011-2022) en 'Modernisering Arbeidswetgeving Suriname' (2018). Verder is hij voorzitter geweest van een aantal wetgevingscommissies, ingezet door verschillende ministers van Arbeid. Hij doceerde ook Arbeidsstandaarden en Internationaal arbeidsstandaarden op de Anton De Kom Universiteit van Suriname en verzorgt Internationaal Arbeidsstandaarden op het Scholingsinstituut voor de Vakbeweging in Suriname.

SURINAME MOET GATEN OPVANGEN DIE ONTSTAAN DOOR ONTWIKKELINGEN INTERNATIONALE POLITIEK

Suriname is voornemens om toe treden tot het Arbeidscentrum van de Organisatie van Islamitische Cooperatie (OIC). Daartoe moet het Statuut van het OIC Arbeidscentrum worden geratificeerd. Het ministerie van VWA is voornemens om de ratificatie in gang te zetten. Suriname trad al in 1996 toe tot de OIC. Toetreden tot het Arbeidscentrum kan een immense voordeel opleveren voor Suriname op het gebied van de technische samenwerking.

In het kader van het Decent Work Country Program III van Suriname hebben de Surinaamse overheid en ook de sociale partners enorme technische ondersteuning gehad van de International Labour Organization (ILO). Suriname's programma wordt gezien als een voorbeeld voor de Caribische regio. Door besluiten van de Amerikaanse regering wat betreft hun financiële bijdrage aan het VN-systeem hebben alle aan de VN gerelateerde

SURINAME MOET GATEN OPVANGEN DIE ONTSTAAN DOOR ONTWIKKELINGEN INTERNATIONALE POLITIEK

organisaties budgettaire beperkingen opgelopen en zo ook de ILO. Deze beperkingen zullen een impact hebben op het ontvangen en aanboren van technische hulp voor arbeidsprogramma's in Suriname. Vandaar dat het noodzakelijk is dat Suriname alternatieve mogelijkheden opspoort om toch de toegang te hebben tot financiering van de technische assistentie die noodzakelijk is voor het uitvoeren of voorbereiden van beleidsmaatregelen.

De technische assistentie die Suriname en het arbeidsministerie verkrijgen, bestaan voornamelijk uit trainingen, het faciliteren van dialoog om breed gedragen besluiten te nemen, de uitvoering van metingen en analyses en het formuleren van beleid en programma's. Het OIC Arbeidscentrum is een optie om de gaten die ontstaan door de bijdragekortingen van de USA, op te vangen.

De bijdrage van de Verenigde Staten aan de ILO daalde als gevolg van de voorgestelde bezuinigingen van de regering-Trump, die US\$ 107 miljoen aan financiering wil inhouden. De VS, de grootste donator van de ILO, leverde tot recent 22% van het reguliere budget, en de voorgestelde bezuinigingen hebben geleid tot zorgen over mogelijk banenverlies en financiële instabiliteit binnen de organisatie. De voorgestelde bezuiniging van \$ 107 miljoen vertegenwoordigt een aanzienlijke vermindering van het budget van de ILO,

vooral omdat het budget van de organisatie voor 2026-2027 onlangs werd goedgekeurd op \$ 930 miljoen. Het ILO-personeel vreest banenverlies en een verminderde financiële capaciteit van de organisatie om haar werk uit te voeren.

Het OIC Arbeidscentrum fungeert als een strategische instelling die zich richt op het verbeteren van de arbeidsomstandigheden, het bevorderen van werkgelegenheid en het stimuleren van socialezekerheidsstelsels in de lidstaten. Het benadrukt de cruciale noodzaak om Decent Work, duurzame sociale bescherming en armoedebestrijding binnen de OIC-lidstaten te waarborgen, in lijn met de doelstellingen van het OIC-Handvest. Belangrijkste aandachtsgebieden van het OIC Arbeidscentrum zijn Decent Work, sociale bescherming, veiligheid en gezondheid op het werk (VGW), werkgelegenheidsbeleid, arbeidsmarktbeleid, jeugdwerkgelegenheid, migratie voor werk en gendergelijkheid en non-discriminatie.

Onlangs woonde de onderminister van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid, dr. Raj Jadnanansing, een rondetafelconferentie van de ministers van arbeid van de leden van de OIC bij. Daarbij zwengelde bij de samenwerking tussen Suriname en het OIC Arbeidscentrum aan. Het is de bedoeling dat functionarissen van het OIC Arbeidscentrum Suriname dit jaar bezoeken om de agenda van de technische samenwerking met Suriname uit te werken.

VWA PRAAT MET STAKEHOLDERS OM TE KOMEN TOT INTEGRAAL WELZIJNSBELEID

Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid (VWA) werkt aan de ontwikkeling van een overkoepelend welzijnsbeleid voor de Surinaamse samenleving. Er wordt gestart met vier thema's: welzijn bij arbeid, huiselijk geweld, middelenmisbruik en suïcidepreventie.

Met een beleid dat inzet op preventie, integrale samenwerking en laagdrempelige zorg streeft VWA naar een samenleving die veiliger, gezonder en weerbaarder wordt, met als doel een hogere mate van welzijn. Door centrale coördinatie en een gezamenlijke aanpak benadrukt het ministerie dat welzijn niet losstaat van gezondheid en arbeid.

Waarom deze vier pijlers?

- Welzijn en arbeid – het bevorderen van de algehele toestand van veiligheid, gezondheid en welbevinden van werknemers op de werkvloer.

- Huiselijk geweld: het terugdringen en voorkomen van huiselijk geweld door het bevorderen van bewustwording.
- Middelenmisbruik – het verminderen van alcohol- en drugsmisbruik door preventie, vroegtijdige signalering en effectieve behandeling te bevorderen, met als doel de gezondheid van de bevolking te beschermen en de maatschappelijke schade zoals criminaliteit, werkloosheid en verkeersongevallen terug te dringen.
- Suïcidepreventie: het terugdringen van het hoge aantal suïcides in Suriname door het bevorderen van preventie, het vergroten van de toegankelijkheid tot geestelijke gezondheidszorg en het versterken van maatschappelijke steunstructuren, met als doel het aantal zelfdodingen te verminderen en de impact ervan op families en de samenleving te beperken.

In het midden de onderminister van VWA, dr. Raj Jadnanansing, en psychiater Randhir Nanda van de Polikliniek Verslavingszorg van het PCS, samen met de overige functionarissen die aanwezig waren bij het overleg.

VWA PRAAT MET STAKEHOLDERS OM TE KOMEN TOT INTEGRAAL WELZIJSBELEID

Consultaties met stakeholders

Om dit beleid zorgvuldig vorm te geven, is onderminister van VWA, dr. Raj Jadnanansing, gestart met een reeks consultaties met stakeholders. Onlangs ontving hij een vertegenwoordiging van de Pan American Health Organization (PAHO) voor een gedachtewisseling over suïcidepreventie. PAHO beschikt over jarenlange ervaring en expertise en werkt reeds aan activiteiten zoals: het beperken van de toegankelijkheid van pesticiden, het bevorderen van verantwoorde berichtgeving door de media, het versterken van weerbaarheid bij jongeren en de vroegtijdige identificatie van suïcidale personen. De vertegenwoordiging van PAHO bestond uit Requil Mahogue, Sylvia Jacobi en Tatiana Ashruf (Focal Point Mental Health). Bij deze bespreking waren tevens aanwezig: Farisha Sheombar Sing (Focal Point Tabak, Ministerie van VWA), Jan van Charante (Commissie Veiligheid, Gezondheid en Welzijn op de Werkplek) en professor Jerry Toelsie, voorzitter van het bestuur van het Medisch Wetenschappelijk Instituut.

Op vrijdag 5 september 2025 zette de onderminister zijn consultatieronde voort met een bezoek aan de Polikliniek Verslavingszorg, onderdeel van de Cluster Ambulante Voorzieningen Verslavingszorg van het Psychiatrisch Centrum Suriname. Deze polikliniek is gespecialiseerd in de behandeling en begeleiding van cliënten met alcohol- en drugsproblemen, andere vormen van verslaving en in de ondersteuning van hun familieleden. Psychiater Randhir Nanda en zijn team deelden hun inzichten met de onderminister. De polikliniek wordt gezien als een belangrijke partner binnen de pijler "middenmisbruik".

Gezamenlijke basis

Deze vier thema's hebben gemeen dat zij zowel de mentale als de fysieke gezondheid van mensen raken, waarbij maatschappelijke en werkgerelateerde factoren een grote rol spelen. De onderminister zal de komende dagen meer stakeholders consulteren om te komen tot een breed gedragen integraal welzijnsbeleid.

VWA-onderminister dr. Jadnanansing had een gedachtenwisseling over het thema suïcidepreventie met een vertegenwoordiging van de van PAHO die bestond uit Requil Mahogue, Sylvia Jacobi en Tatiana Ashruf (Focal Point Mental Health). Bij deze bespreking waren tevens aanwezig: Farisha Sheombar Sing (Focal Point Tabak, Ministerie van VWA), Jan van Charante (Commissie Veiligheid, Gezondheid en Welzijn op de Werkplek) en professor Jerry Toelsie, voorzitter van het bestuur van het Medisch Wetenschappelijk Instituut.

SPWE VIERT 50-JARIG BESTAAN MET COMMUNITY ACTIVITEIT IN WITSANTI

In het kader van haar 50-jarig bestaan heeft de Stichting Productieve Werk Eenheden (SPWE) op vrijdag 22 augustus 2025, in samenwerking met de Stichting Educatief Centrum Witsanti, een community activiteit georganiseerd in het dorp Witsanti, in het district Para.

Deze activiteit bestond uit een eendaagse workshop "Oriëntatie op Ondernemerschap",

waaraan 17 dorpsbewoners deelnamen. Met deze training wil de SPWE de gemeenschap stimuleren tot meer zelfredzaamheid door ondernemerschap te bevorderen. Hiermee heeft de organisatie niet alleen invulling gegeven aan haar activiteiten in verband met het gouden jubileum, maar ook blijk van waardering getoond door iets terug te doen voor de samenleving. De workshop in

De deelnemers uit Witsanti aan de SPWE-workshop "Oriëntatie op Ondernemerschap" tonen met trots hun certificaat van deelname. Op de voorgrond in het midden: onderminister van VWA, dr. Jadnanansing. Rechts op de foto naast de bewindsman, Brain Swedo, de drijvende kracht achter de stichting Educatief Centrum Witsanti.

SPWE VIERT 50-JARIG BESTAAN MET COMMUNITY ACTIVITEIT IN WITSANTI

Witsanti is onderdeel van meerdere geplande gemeenschapsactiviteiten die dit jaar in het kader van het jubileum zullen worden uitgevoerd. De SPWE fungeert als werkarm van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid (VWA). De onderminister van VWA, dr. Raj Jadnanansing, was aanwezig om de certificaten aan de deelnemers uit te reiken. In zijn toespraak benadrukte hij het belang van deze activiteit. De inzet en leergierigheid hebben volgens hem de deelnemers klaargestoomd om de volgende stap te zetten in hun ondernemersambities. Ondernemerschap begint volgens de bewindsman vaak met een kleine stap, maar kan uiteindelijk uitgroeien tot een grote sprong met een enorme impact op het leven van mensen en hun gemeenschap.

Volgens Jadnanansing symboliseren de certificaten niet alleen het verwerven van kennis en vaardigheden, maar ook vastberadenheid, ambitie en ondernemerschap. De bewindsman gaf aan sterk te geloven in de kracht van educatie en training als middel voor de gemeenschap om zich aan te passen aan nieuwe uitdagingen. Het stimuleren van ondernemerschapsvaardigheden draagt volgens hem bij aan werkgelegenheid, economische stabiliteit en vooral aan de zelfredzaamheid van dorpsgemeenschappen. De overheid zal zich, aldus Jadnanansing, blijven inzetten om de voorwaarden te scheppen die micro- en kleinondernemerschap bevorderen.

Tijdens de plechtigheid wees de voorzitter van de Raad van Toezicht van de SPWE, Naomi Esajas-Frierson, op het derde Decent Work Country Programme (DWCP), waarin specifieke activiteiten zijn opgenomen om lokale gemeenschappen

verder te versterken. Zij sprak haar waardering uit dat de SPWE met deze workshop daaraan een waardevolle bijdrage levert. Daarbij benadrukte zij dat ondernemerschap een volwaardige beroepskeuze is, maar één die lef, doorzettingsvermogen en creativiteit vereist.

De directeur van de SPWE, Etiënne Etman, benadrukte dat deze workshop een concrete bijdrage levert aan de districtsontwikkeling, in het bijzonder in het kader van de decentralisatie die het district Para ten goede kan komen. Volgens hem beperkt de rol van de SPWE zich niet tot het verzorgen van trainingen. De organisatie coacht ook kleine ondernemers en wil deze begeleiding nadrukkelijk aanbieden aan de ondernemers in Para.

Namens de stichting Educatief Centrum Witsanti sprak Steven Relyveld zijn dank uit aan de SPWE voor het welslagen van de workshop en riep de participanten op om de opgedane kennis goed in de praktijk toe te passen. Hij prees het initiatief van het ministerie om de workshop naar Witsanti te brengen, zodat de lokale gemeenschap haar expertise kan versterken.

Alle sprekers spraken lovend over Brain Swedo, de oprichter en geestelijk vader van de stichting Educatief Centrum Witsanti, die de drijvende kracht is geweest achter het naar het dorp brengen van deze workshop. Met zijn stichting zet hij zich al jarenlang in om de gemeenschappen van zowel Witsanti als de omliggende inheemse dorpen via educatieve activiteiten te ontwikkelen en vooruit te helpen. Met deze activiteit heeft de SPWE haar jubileumviering kracht bijgezet en haar bijdrage geleverd aan de versterking van de dorpsgemeenschap in Witsanti.

KENNISMAKINGSONTMOETING TUSSEN ONDERMINISTER VWA EN RAVAKSUR

Kennismakingsontmoeting tussen de onderminister van VWA, dr. Jadnanansing, en RAVAKSUR. Rechts op de foto: de directie van het beleidsonderdeel Welzijn en Arbeid.

De onderminister van het directoraat Welzijn en Arbeid, dr. Raj Jadnanansing, heeft op vrijdag 22 augustus 2025 een kennismakingsontmoeting gehad met de Raad van Vakcentrales in Suriname (RAVAKSUR). Tijdens de bijeenkomst onderstreepte de onderminister dat RAVAKSUR als sociale partner ook haar rol te vervullen heeft binnen het nationaal sociaal-economisch beleid, met name bij het waarborgen van arbeidsrechten en het bevorderen van het welzijn van de werkenden.

RAVAKSUR is volgens de bewindsman een belangrijke speler, evenals het bedrijfsleven. Samen met deze sociale partners wenst hij een sterk beleid te ontwikkelen waarin arbeid en welzijn hand in hand gaan. Hij lichtte daarbij de recente herstructurering van het ministerie toe, waarbij Welzijn in de naamgeving bewust centraal is geplaatst tussen Volksgezondheid en Arbeid. Dit moet het welzijnsaspect structureel meer aandacht geven. Welzijn heeft volgens de onderminister duidelijke raakvlakken met zowel arbeid als volksgezondheid.

Verder benadrukte Jadnanansing dat de bescherming van arbeidsrechten en de samenwerking met de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) onverminderd prioriteit hebben. Ook wees hij op de noodzaak om de Arbowet, die al geruime tijd bij De Nationale Assemblée ter behandeling

ligt, eindelijk op de agenda te plaatsen. De Arbowet behelst vooral ook de bescherming van het welzijn van werkenden.

De onderminister benadrukte dat de traditionele taken en doelstellingen van Arbeid zoals arbeidsbescherming, goede arbeidsverhoudingen en het streven naar decent work behouden blijven. Deze zullen volgens hem worden aangevuld met specifieke taken rondom welzijn in relatie tot arbeid. De bestaande tripartiete overlegstructuren blijven in stand, en hij sprak de wens uit om het maandelijks overleg met RAVAKSUR voort te zetten.

Namens RAVAKSUR werd tijdens de ontmoeting waardering uitgesproken voor de uitnodiging, maar ook zorgen gedeeld over de recente bestuurlijke wijziging waarbij het ministerie van Arbeid onder Volksgezondheid en Welzijn is geplaatst. Volgens de raad is dit besluit eenzijdig en zonder overleg met RAVAKSUR genomen, terwijl het ministerie meer dan 55 jaar als zelfstandig departement heeft bestaan. "Wanneer zulke beslissingen zonder overleg plaatsvinden, dreigt het gevaar dat een kind met het badwater wordt weggegooid, terwijl er in de loop der jaren zoveel is opgebouwd," aldus RAVAKSUR.

De raad is verheugd over de focus op welzijn in deze regeerperiode, maar benadrukt dat welzijnsvraagstukken ook in het verleden aandacht hebben gekregen, onder andere via de drie Decent Work Country Programma's (DWCP SU 1, 2 en 3). Het derde programma is momenteel nog in uitvoering. RAVAKSUR ziet mogelijkheden om welzijn verder te versterken in een vierde DWCP. Ook werd gewezen op de rol van de vakcentrales als vaste gesprekspartner van de president, gezien hun inbreng bij macro-economische en sociaal-maatschappelijke vraagstukken en de verdediging van de factor arbeid. Tot slot sprak de raad zijn genoegen uit over de ontmoeting met de onderminister, die hen de gelegenheid bood om de standpunten van de vakcentrales uiteen te zetten.

RUBRIEK: PROGNOSE EN TRENDS VAN ONZE ARBEIDSMARKT DOOR: DRS. NAOMI ESAJAS-FRIPERSON

Met deze maandelijkse rubriek geeft arbeidsmarktkenner, Naomi Esajas- Friperson, de lezer inzichten in trends op de arbeidsmarkt en voorspelt daarbij hoe de trends zich zullen ontwikkelen. Haar beschouwing en zienswijze kunnen heel nuttig zijn voor werkgevers, bedrijven, werkzoekenden en alle andere spelers en personen die zich begeven op de arbeidsmarkt. Esajas-Friperson, heeft haar doctorale studie Public Administration aan de Anton de Kom Universiteit van Suriname (ADEK) afgerond. Zij heeft ook MO-A Spaansopleiding gedaan aan het Instituut voor de Opleiding van Leraren (I.O.L). Zij is werkzaam geweest op de afdeling Arbeidsmarktontwikkeling. Hierna heeft zij leidinggegeven aan de afdeling Arbeidsstatistieken. Op het ministerie is bekend dat zij de functionaris is geweest die de trekker is van alle coördinerende activiteiten m.b.t. de opzet van een Arbeidsmarkt Informatie Systeem in Suriname (AMIS). Sedert 2020 dient zij in de functie van onderdirecteur van Arbeidsmarkt. Kortom: zij heeft degelijk kennis over de Surinaamse arbeidsmarkt.

Drs. Naomi Esajas-Friperson

SPWE ALS BAKEN VAN MICRO-ONDERNEMERSCHAP

In de vorige rubriek is de nadruk gelegd op micro-ondernemerschap in relatie tot kansen op de Surinaamse arbeidsmarkt.

Een van de handvaten die aangereikt is, en welke kan dienen tot ontwikkeling van het micro-ondernemerschap ten einde arbeidsmarktkansen te vergroten, is training en coaching in ondernemerschap via de Stichting Productieve Werkeenheden (SPWE).

De Stichting Productieve Werkeenheden (SPWE) is een werkarm van het ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken, opgericht op 10 juli 1975. De SPWE werd opgericht als werkarm van het ministerie van Arbeid in het kader van het werkgelegenheidsbeleid. In de beginjaren lag de focus op werkverschaffing via werkeenheden. Het accent ligt nu op vaardigheidsontwikkeling en het stimuleren van micro-ondernemerschap. Training in

RUBRIEK: PROGNOSE EN TRENDS VAN ONZE ARBEIDSMARKT DOOR: DRS. NAOMI ESAJAS-FRIPERSON

MICRO-ONDERNEMERSCHAP ALS WEG NAAR WERK

ondernemerschap leidt tot praktische vaardigheden en is essentieel om een ondernemende cultuur in een land te creëren.

De trainingen die SPWE verzorgt zijn niet alleen voor degenen die een eigen bedrijf willen starten. Het biedt ook begeleiding voor degenen die al een micro-bedrijf runnen, maar hun vaardigheden op het gebied van ondernemerschap, marketing of management willen verbeteren. Het is belangrijk dat de totale prestatie van een micro-onderneming continu wordt verbeterd. Hierbij gaat het niet alleen om verbeteringen van het product of de dienst. Het gaat vooral om het trainen en verbeteren van belangrijke competenties zoals het vermogen problemen te herkennen en te analyseren, ze juist te formuleren en er een passend oplossing voor te ontwikkelen.

De SPWE verzorgt drie typen trainingen:

- Trainingen gericht op de (aankomende) ondernemers(start ups)die begeleid worden;
- Incompany-trainingen,trainingen op maat voor bedrijven en organisaties;
- Algemene trainingen waar iedere burger zich individueel kan inschrijven ter bevorderen van verschillende competenties zoals leiderschap.

SPWE bestaat uit verschillende afdelingen die zich toeleggen op specifieke taken: De afdeling Begeleiding en Onderzoek. Deze afdeling richt zich op het bieden van hulp en begeleiding bij het opzetten van kleine ondernemingen en coöperaties, het

opstellen van bedrijfsplannen, het organiseren van trainingen, het ter beschikking stellen van faciliteiten, het initiëren van projecten en het doen van onderzoek.

Afdeling trainingen

Deze afdeling biedt een breed scala aan in-huis trainingen die gericht zijn op praktische vaardigheden, persoonlijke ontwikkeling en professionele groei. Enkele trainingen die SPWE verzorgt: Project management,Begroting en budgettering,Leidinggeven en Time management, Basis marketing en Financieel management.

Naast begeleiding en Onderzoek en het verzorgen van trainingen, is de SPWE ook bezig met uitvoeren van projekten i.s.m verschillende organisaties.

Enkele projecten die SPWE heeft uitgevoerd

- **Basic Need Trust Fund (BNTF) – 10 project.** De SPWE heeft in het kader van het BNTF- 10 project, middels een samenwerkingsovereenkomst met de stichting Agrarische Ontwikkeling Leidingen en Omstreken (AOLLO), gezorgd voor training en begeleiding aan marktventers van de mark te leiding 11A. Het ging om de trainingen ondernemerschapontwikkeling en business resilience. Ook het onderdeel verpakking en etikettering is aan de orde gekomen
- **Project "Ondersteuning zelfredzaamheid onder mensen met een beperking" i.s.m Bureau Gemeenschapsprojecten.** Een

RUBRIEK: PROGNOSE EN TRENDS VAN ONZE ARBEIDSMARKT DOOR: DRS. NAOMI ESAJAS-FRIPERSON

MICRO-ONDERNEMERSCHAP ALS WEG NAAR WERK

bedrijfsplan ontwikkeld onder begeleiding van de Stichting Productieve Werkeenheden (SPWE), heeft kleine ondernemers een waardevol hulpmiddel geboden om structuur aan te brengen in hun onderneming en hun slaagkansen te vergroten.

- Micro- entrepreneurship grants for people with disabilities
De SPWE heeft door middel van assistentie, ondersteuning, coaching/begeleiding en training in ondernemerschap micro-ondernemerschap onder mensen met een beperking gestimuleerd. De SPWE heeft in deze de ondersteuning van de United Nations Development Programme (UNDP) gehad, waarmee zij een goede samenwerking heeft in het kader van de Alliantie voor Decent Work voor Personen met een Beperking. SPWE beseft, dat additionele ondersteuning, coaching in mentale gezondheid en begeleiding in de financiële administratie noodzakelijk is voor deze doelgroep.

Hoe gaat de SPWE te werk

De eerste stap is het identificeren van de vaardigheden en de vaardigheden die trainee wilt leren. De diensten van SPWE faciliteren ondernemerschap of onderwijs – allemaal afhankelijk van het gebied waarop de trainee zich wilt concentreren en waarin

de trainee zich wilt verbeteren

De Trainingen van SPWE zijn interactiever, praktischer en inzichtelijker en bieden daarnaast ook een test om te zien hoe goed de inhoud is begrepen. De trainers maken gebruik van diverse communicatiemiddelen om ervoor te zorgen dat iedereen de trainingen met succes doorloopt.

Bij alle SPWE trainingen maken de trainers gebruik van de "learning by doing" methode met een participanten inbreng van 75%. Dat wil zeggen dat de trainees nieuwe vaardigheden leren en inzicht verwerven die zij gedurende de training direct demonstreren. De trainingen zijn zeer interactief en praktisch en op de doelgroep afgestemd. Door middel van korte presentaties worden situaties die zich dagelijks voordoen weergegeven en krijgen de trainees de gelegenheid om vragen te stellen.

De SPWE bestaat uit verschillende afdelingen die zich toeleggen op specifieke taken. Een team die de nodige training en begeleiding heeft om succesvol samen te werken. Dit is belangrijk om een duidelijk begrip te hebben van rollen, taken, verantwoordelijkheden en verwachtingen. SPWE is gevestigd aan de Prins Hendrikstraat 17 Tel: (597) 8654677 / 8994344 e-mail: trainingen@spwesr.com / begeleiding@spwesr.com

ONDERMINISTER JADNANANSING VAN VWA ONTVANGT WERKGROEP ARMOEDEGRENSBEPALING

De onderminister van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid (VWA), dr. Raj Jadnanansing, heeft op dinsdag 19 augustus 2025 de Multidisciplinaire Werkgroep Armoedegrensbepaling (MWA) onder leiding van de wetenschapper Rosita Woodly-Sobhie ontvangen voor een kennismakingsbijeenkomst. Tijdens deze gelegenheid presenteerde de werkgroep haar taken en doelstellingen aan de onderminister.

De MWA bestaat uit vertegenwoordigers van diverse ministeries en de Anton de Kom Universiteit van Suriname. De werkgroep viel aanvankelijk onder het ministerie van Sociale Zaken, maar werd door de vorige regering ondergebracht bij het toenmalige ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken (AWJ) voor de technische uitvoering.

Uit de presentatie voor de bewindsman is gebleken dat de werkgroep voor Suriname een specifieke methodiek heeft ontwikkeld voor de bepaling van de armoedegrens, waarbij gekozen is voor de basic needs-benadering. Uitgangspunt is een caloriepakket, dat vervolgens wordt uitgebreid naar een volledig voedingspakket en de minimale overige basisbehoeften. Deze methodiek is vastgelegd in een boekje dat zowel in het Nederlands als in het Engels beschikbaar is, om transparantie en inzichtelijkheid te waarborgen.

Op basis van inflatiecijfers van het Algemeen Bureau voor de Statistiek (ABS) worden de armoedegrenzen maandelijks bijgewerkt in werkgroepverband. Officieel publiceert de werkgroep elke zes maanden de nieuwe armoedegrens. Deze grens vormt een essentieel instrument voor sociaal-economisch beleid. Zo gebruikt de Nationale Loonraad de armoedegrens bij de vaststelling van het minimumuurloon. Het ministerie van Sociale Zaken hanteert de

grens voor de bepaling van sociale uitkeringen. Voorts kan de overheid hiermee haar sociaal beleid gericht vormgeven en kwetsbare groepen gefaseerd ondersteunen.

Volgens de werkgroep betreft de armoedegrens "het minste van het minste", maar biedt zij waardevol inzicht in de situatie van huishoudens die niet of onvoldoende in hun basisbehoeften kunnen voorzien. De MWA benadrukte het belang van een integraal sociaal beleid voor de duurzame verbetering van welzijn. Daarbij werd onder meer gepleit voor de oprichting van een Instituut voor Integraal Sociaal Beleid, om favoritisme uit te sluiten en structurele oplossingen te bevorderen.

Onderminister Jadnanansing toonde zich onder de indruk van het werk van de werkgroep en vroeg speciale aandacht voor de positie van personen met zowel een lichamelijke als geestelijke beperking in relatie tot armoede en welzijn. Met dit overleg is de basis gelegd voor verdere samenwerking tussen het ministerie en de werkgroep om bij te dragen aan een rechtvaardiger sociaal beleid in Suriname.

Onderminister van VWA, dr. Jadnanansing, volgt aandachtig de presentatie van de Multidisciplinaire Werkgroep Armoedegrensbepaling.

ARBEIDSMARKT WORDT GETRAIND IN SOCIALE VAARDIGHEDEN EN BEROEPSHOUDING

Onderminister dr. Raj Jadnanansing van VWA sprak bij de aanvang van de training Sociale Vaardigheden en Beroepshouding de personeelsleden van Arbeidsmarkt, SAO en SPWE toe. Links van de minister zit SPWE-directeur Etienne Etman, rechts de onderdirecteur Arbeidsmarkt, Naomi Esajas-Friperson.

Een groep medewerkers van het Onderdirectoraat Arbeidsmarkt is op dinsdag 19 augustus 2025 gestart met een vijfdaagse training Sociale Vaardigheden en Beroepshouding. De training wordt verzorgd door de Stichting Productieve Werk Eenheden (SPWE) en telt acht deelnemers. Naast medewerkers van het Onderdirectoraat Arbeidsmarkt nemen ook personeelsleden van de Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO) en de SPWE deel. Beide werkarmen van het ministerie spelen een belangrijke rol bij de uitvoering van het arbeidsmarktbeleid. Het doel van de training is het versterken van sociale vaardigheden en beroepshouding, zodat motivatie en productiviteit van de deelnemers toenemen.

Onderminister dr. Raj Jadnanansing van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid (VWA), die van huis uit psycholoog is, benadrukte bij

de opening het belang van sociale interactie op de werkvloer. Verstoorde werkrelaties hebben volgens hem vaak een grote negatieve impact op het welzijn van betrokkenen. Het gaat niet alleen om wat je doet, maar ook om hoe je het doet, hoe je communiceert en hoe je samenwerkt. Dit alles bepaalt volgens hem de kwaliteit van het functioneren en de productiviteit. Jadnanansing onderstreepte verder dat het ministerie met deze training wil bijdragen aan een gezonde werkcultuur waarin respect, samenwerking en professionaliteit centraal staan. Volgens de bewindsman moeten oorzaken van verstoorde werkrelaties worden herkend en weggenomen. Hij sprak de hoop uit dat de training een grote positieve impact zal hebben op de medewerkers van Arbeidsmarkt, SAO en SPWE en dat zij dit traject zien als een kans om nieuwe inzichten op te doen en hun professionele houding te versterken.

ARBEIDSMARKT WORDT GETRAIND IN SOCIALE VAARDIGHEDEN EN BEROEPSHOUDING

Onderdirecteur Arbeidsmarkt, Naomie Esajas-Friperson, benadrukte dat de training niet alleen een vorm van kennisverrijking is, maar ook een investering in persoonlijke ontwikkeling. Zij wees op de positieve impact van de eerdere groep personeelsleden van haar onderdirectoraat die deze training twee jaar geleden heeft gevolgd, en noemde voorbeelden van medewerkers die een duidelijke verandering in houding en beroepsopvatting hebben doorgemaakt. Dat bewijst volgens haar dat deze training daadwerkelijk bijdraagt aan professionele groei en een positieve beroepshouding. Zij riep de deelnemers op om met een open mindset te leren en de opgedane kennis en vaardigheden actief toe te passen, met speciale aandacht voor beleid en intermenselijke relaties binnen Arbeidsmarkt, SAO en SPWE.

De directeur van SPWE, Etienne Etman, onderstreepte eveneens het belang van dit

soort trainingen. Zijn wens is om deze trainingen in de toekomst aan nog meer ambtenaren te kunnen aanbieden. Volgens Etman vragen snelle technologische ontwikkelingen, zoals kunstmatige intelligentie (AI), om voortdurende bijscholing en een aangepaste mindset. Daarnaast kondigde hij aan dat SPWE ook inspeelt op het beleidsgebied Welzijn door trainingen te organiseren die medewerkers versterken, zoals de training Mentale Weerbaarheid voor kleine ondernemers en werkers, die reeds met succes wordt verzorgd.

Alle sprekers wensten de deelnemers veel succes en spoorde hen aan de opgedane inzichten actief toe te passen in hun werk en dagelijks leven. Met deze training zet het ministerie een belangrijke stap in de uitvoering van zijn beleid om de competenties, capaciteit en het welzijn van het arbeidspotentieel te versterken.

Een van de participanten geeft haar bevindingen over de training.

FEESTELIJKE PRODO WAKA MARKEERT 45-JARIG BESTAAN VAN SAO

De Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO) heeft op zaterdag 16 augustus 2025 met een feestelijke Prodo Waka rondom de Palmentuin haar activiteiten in het kader van het 45-jarig jubileum, dat op 20 mei 2026 wordt herdacht, voortgezet. De wandeltocht, die begon bij Waka Pasi, stond in het teken van vitaliteit, samenwerking en persoonlijke ontwikkeling.

Het overkoepelende thema van de jubileumactiviteiten is "Groeï met visie, train met impact". Dit motto werd ook tijdens de Prodo Waka uitgedragen. Hiermee benadrukt SAO het belang van doelgericht werken aan persoonlijke en professionele ontwikkeling. "Groeï met visie" staat voor het hebben van een duidelijke richting in het leven, terwijl "train met impact" de nadruk legt op de

duurzame resultaten van investeren in kennis, vaardigheden en gezondheid.

Onderminister dr. Raj Jadnanansing van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid (VWA) sprak de deelnemers toe bij de start van de wandeltocht. Hij onderstreepte de betekenis van de SAO als grootste vaktrainingsinstituut van de overheid. Volgens de onderminister heeft de SAO in de afgelopen 45 jaar duizenden mensen geholpen hun talenten te ontwikkelen, waardoor zij beter zijn toegerust voor de arbeidsmarkt. Hij wees erop dat jongeren vanaf 16 jaar welkom zijn om bij SAO een beroepsgericht vak te leren, zodat zij hun kansen op werk aanzienlijk vergroten. De SAO doet volgens de bewindsman goed werk in het realiseren van haar doelstellingen door trainingen en opleidingen de nodige aandacht te geven.

Deelnemers aan de SAO Prodo Waka. Links op de foto: Onderminister Jadnanansing met zonnebril.

FEESTELIJKE PRODO WAKA MARKEERT 45-JARIG BESTAAN VAN SAO

De Prodo Waka symboliseert volgens Jadnanansing het proces van stap voor stap vooruitgaan: elke stap brengt deelnemers dichter bij hun doel en elke training vergroot hun kansen op de arbeidsmarkt. De bewindsman riep de deelnemers op om trots en verbonden te wandelen, met de blik gericht op de toekomst. Namens de regering gaf hij vervolgens met veel enthousiasme het officiële startsein voor de wandeltocht.

De jubileumactiviteiten van SAO zijn in juni van dit jaar gestart met een geslaagde gezondheidsdag op het terrein van haar filiaal aan de Gravenberchstraat. In aanloop naar het saffieren jubileum in mei 2026 zal de vakschool diverse activiteiten ontplooiën die in het teken staan van vakmanschap, persoonlijke groei en het versterken van de samenleving.

indrukken van de Prodo Waka

ZORGSECTOR VERWELKOMT 39 NIEUWE PROFESSIONALS AFGELEVERD DOOR SAO

Uit een groep van 39 cursisten van de training Verpleeghulp van de Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO) hebben 17 cursisten op donderdag 14 augustus 2025 hun certificaat voor module 1 en 22 cursisten voor module 2 in ontvangst mogen nemen. Zij mogen zich nu met trots verpleegassistent noemen. In de praktijk zullen zij worden ingezet ter ondersteuning van verpleegkundigen en verzorgenden bij de zorg voor patiënten of cliënten in ziekenhuizen, verpleeghuizen, bejaardencentra of in de thuiszorg. De training duurde negen maanden.

Bij deze gelegenheid werden de cursisten toegesproken door onder anderen de onderminister van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid (VWA), dr. Raj Jadnanansing. Hij sprak zijn waardering uit voor de nieuwe lichting zorgprofessionals en benadrukte dat werken in de zorg veel meer is dan alleen een baan – het is een roeping. Hij verwacht van de nieuwe verpleegassistenten dat zij het geleerde correct uitvoeren en daarbij hun hele persoonlijkheid inzetten. Onze samenleving heeft volgens de bewindsman mensen in de zorg hard nodig, daarom moet waardering voor dit werk er komen én blijven. Zeker nu de zorgsector onder druk staat door onder meer braindrain, is uw bijdrage onmisbaar,” aldus Jadnanansing. Hij moedigde de geslaagden aan om te blijven groeien, zich te blijven ontwikkelen en te blijven leren. “Elke glimlach van een patiënt of cliënt is het bewijs dat uw werk van onschatbare waarde is. Dat is de eerste vorm van waardering en feedback die u terugkrijgt,” besloot hij.

Tijdens de ceremonie sprak ook SAO-directeur Joce Lapar. Ze noemde het een moment om te beseffen dat in dit beroep de mens centraal staat. “U zult bijdragen aan het welzijn van uw medemens. Het beroep vraagt niet alleen technische vaardigheden, maar ook soft skills, werkethiek en waarden zoals

professionaliteit en geheimhouding. Er kan geen welzijn bestaan als degene die u helpt geen respect, zorg en correcte behandeling ontvangt,” benadrukte zij. Volgens Lapar bevinden patiënten en ouderen zich vaak in een kwetsbare positie en hebben zij de verpleegassistent hard nodig.

Ze spoorde de geslaagden aan hun certificaat te zien als een sleutel tot persoonlijke groei en doorgroeimogelijkheden. “Via een van de ziekenhuizen kunt u hogerop komen, mits u zich inzet, discipline toont en uw werk naar behoren doet. Daarmee staat de deur voor u open,” zei ze. Lapar kondigde verder aan dat het certificaat van deze training zal worden omgezet in een diploma, erkend door het Ministerie van VWA. In oktober start de SAO met een nieuwe groep cursisten voor de training Verpleeghulp, die voortaan twaalf maanden zal duren in plaats van negen maanden.

Namens de Raad van Bestuur sprak voorzitter Naomi Esajas-Friperson haar trots uit over deze bijzondere mijlpaal. Zij benadrukte dat de uitreiking van de certificaten niet alleen een hoogtepunt is voor de SAO, maar ook voor het gehele zorglandschap. De geslaagden laten volgens haar zien dat zij het welzijn van de mens hoog in het vaandel dragen. Zij moedigde hen aan om het geleerde in de praktijk te brengen met volledige passie en inzet.

Het hoofd van de Inspectie voor Verplegende en Verzorgende Beroepen (IVV), mevrouw De Baas, herinnerde eraan hoe de opleiding is doorontwikkeld van negen naar twaalf maanden en dat IVV het curriculum en reglement heeft goedgekeurd. “Vergeet nooit de beroepsethiek en kernwaarden, zoals vastgelegd in de nationale beroepscode. Uw werk draait om mensen en vereist dat u hen eerlijk, respectvol en zorgvuldig behandelt,” benadrukte zij.

ZORGSECTOR VERWELKOMT 39 NIEUWE PROFESSIONALS AFGELEVERD DOOR SAO

Aan het eind van de toespraken legden de cursisten de belofte van geheimhouding en de eed af. De certificaatuitreiking onderstreepte de maatschappelijke waarde van verpleegassistenten in een tijd waarin de

zorgsector te maken heeft met hoge druk en personeelstekorten. De sprekers waren het unaniem eens dat deze professionals onmisbaar zijn en waardering verdienen voor hun inzet, toewijding en keuze om in de zorg te werken.

Zorgsector verwelkomt 39 nieuwe professionals, opgeleid door SAO. In het midden: onderminister dr. Raj Jadnanansing van VWA.

ONDERMINISTER VWA JADNANANSING BEZOEKT SAO EN SIVIS

Onderminister dr. Raj Jadnanansing van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid heeft op dinsdag 12 augustus 2025 een werkbezoek gebracht aan de Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO) en het Scholingsinstituut voor de Vakbeweging in Suriname (SIVIS).

Bij de SAO kreeg hij een uiteenzetting van de directeur Joyce Lapar over de positieve ontwikkelingen binnen de vakschool. Zo geeft de SAO uit eigen middelen verschillende afdelingen een facelift, worden trainers geüpgraded om de kennisoverdracht te verbeteren, wordt een verkooppunt opgezet voor de verkoop van zelfgemaakte producten en wordt de afdeling Lassen uitgebouwd tot het grootste lasinstituut van het land.

Aan de onderminister werd tevens gevraagd om aandacht voor de ontoereikende subsidie en voor een oplossing van de rechtspositie

van het personeel. Ten aanzien van de certificering van de trainingen en opleidingen wil de vakschool werken aan meer erkenning van de certificaten. Daarbij zal een onderscheid worden gemaakt tussen certificaten voor dag- en avondtrainingen. Zo is in de dagtrainingen een stage opgenomen, terwijl dat bij de avondtrainingen niet het geval is. De SAO wil bovendien toewerken naar een systeem waarbij certificaten na een bepaalde periode worden vernieuwd. Dit zou betekenen dat cursisten na verloop van tijd bijgeschoold moeten worden in hun vakgebied. Na de uiteenzetting van de directeur kreeg de bewindsman een rondleiding.

De onderminister toonde zich tevreden over de initiatieven van de SAO en riep de leiding van de stichting op om, door middel van meer samenwerking met het bedrijfsleven, hun doelen sneller te realiseren. Ook gaf hij de vakschool in overweging om de

Werkbezoek van onderminister dr. Raj Jadnanansing aan de SAO

ONDERMINISTER VWA JADNANANSING BEZOEKT SAO EN SIVIS

verdiencapaciteit te vergroten door trainingen zoveel mogelijk marktconform aan te bieden. Hij sprak zijn waardering uit voor het feit dat de beroepsgerichte trainingen van de SAO de bredere beroepsbevolking meer kansen bieden op de arbeidsmarkt.

Bij het SIVIS kreeg de onderminister van directeur Victor Jones en van de voorzitter van het bestuur, Robby Berenstein, te horen dat de animo voor de vakbondsopleidingen groot is. Naast specifieke vakbondstrainingen biedt het instituut ook andere soorten trainingen en opleidingen die gericht zijn op de werkende mens. De belangstelling voor deze trainingen is eveneens groot. Lezingen en gastcolleges behoren ook tot de regelmatige activiteiten.

Op dit moment wordt het instituut getransformeerd naar een academie met kwalitatief betere opleidingen die aansluiten op de behoeften van zowel werkgevers als

werknemers. Inmiddels biedt het instituut ook opleidingen aan via afstandsonderwijs. Hoewel deze opleidingen nog niet ISO-gecertificeerd zijn, werkt het instituut al volgens de ISO-normen, vooruitlopend op de formele certificering.

Ook hier vroeg de leiding van het instituut aandacht voor problemen met betrekking tot de subsidie voor de exploitatie, evenals voor de rechtspositie en het tekort aan personeel. Onderminister Jadnanansing sprak zijn waardering uit voor de bijdrage van het instituut aan goede arbeidsverhoudingen in ons land via vakbondsopleidingen. Dit kan volgens hem bijdragen aan het vermijden van stress en burn-out onder werkenden. Volgens de bewindsman is een gezonde werk-privébalans cruciaal om geestelijke overbelasting te voorkomen. Het SIVIS is geen overheidsinstelling, maar ontvangt periodiek subsidie van het ministerie om de scholingsactiviteiten te kunnen uitvoeren.

Werkbezoek van onderminister dr. Raj Jadnanansing aan het SIVIS

VAKBOND NEWMONT VRAAGT VWA TOT ZORGVULDIGE BEOORDELING VOORGENOMEN AFVLOEIING

De onderminister van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid (VWA), de heer Raj Jadnanansing, heeft op dinsdag 5 augustus 2025 de vakbond bij Newmont Suriname, onder leiding van de voorzitter, Joel Panka, ontvangen voor een kennismakingsgesprek. Tijdens deze ontmoeting heeft de vakbond de onderminister geïnformeerd over het voornemen van het bedrijf om 10 tot 15 procent van het personeel af te vloeien, wat volgens de bond neerkomt op ongeveer 200 werknemers. Deze aankondiging heeft volgens de bond geleid tot grote onrust onder het personeel, dat zich onzeker en gestrest voelt over de toekomst.

De vakbond benadrukte dat het bedrijf tot op heden geen concreet inzicht heeft gegeven in het exacte aantal ontslagen, noch in een sociaal programma dat de gevolgen voor de getroffen werknemers zou moeten opvangen. Volgens de bond lijdt Newmont geen verlies, maar hanteert het bedrijf een eigen interpretatie van de kostprijsberekening van goudproductie in verhouding tot de wereldmarktprijs. De kostprijs ligt volgens de bond nog steeds onder de marktprijs, waardoor de aangekondigde afvloeiing economisch niet noodzakelijk zou zijn.

De bond heeft de onderminister verzocht om deze context zwaar te laten meewegen bij een eventueel verzoek van het bedrijf tot het verkrijgen van een ontslagvergunning. Werknemers mogen volgens de bond niet brodeloos raken om uitsluitend de winst te vergroten. Er zijn reeds bezuinigingsmaatregelen doorgevoerd die het personeel zwaar hebben getroffen. Verdere afvloeiing wordt door de bond als een stap te ver beschouwd.

Onderminister Jadnanansing gaf aan dat de Ontslagcommissie tot op heden geen formeel verzoek tot ontslagvergunning van Newmont heeft ontvangen. Mocht een

Onderminister Raj Jadnanansing van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid in gesprek met de vakbond bij Newmont Suriname. Aan de linkerzijde het bestuur van de bond, aan de rechterzijde de directie van het ministerie.

aanvraag worden ingediend, dan zal deze aan een zorgvuldig onderzoek worden onderworpen. Hij benadrukte dat de Ontslagcommissie niet over één nacht ijs gaat en dat het bedrijf overtuigend zal moeten aantonen waarom afvloeiing noodzakelijk is. Tijdens de behandeling van de ontslagaanvraag zullen zowel de werkgever als de vakbond uitvoerig worden gehoord.

Het ministerie wees daarnaast op de mogelijkheid dat werkgevers en werknemers op basis van wederzijds goedvinden tot beëindiging van de dienstbetrekking kunnen komen. Indien hierover geen overeenstemming wordt bereikt, moet de werkgever een formele ontslagaanvraag indienen, waarbij geldt dat een ontslagvergunning niet vanzelfsprekend wordt verleend. Dit is afhankelijk van de opgegeven redenen, die aan een grondige toetsing zullen worden onderworpen. De onderminister gaf aan dat hij de directie van het bedrijf wil uitnodigen om duidelijkheid te krijgen over het voorgenomen ontslagplan. Tot slot bracht de vakbond ook de lange werktijden bij Newmont onder de aandacht, evenals de impact hiervan op de veiligheid en gezondheid van het personeel.

DINEREXAMEN SHTTC ONDERSTREEPT BELANG VAN CULINAIRE SECTOR VOOR GROEI TOERISME

De Stichting Suriname Hospitality Tourism and Training Centre (SHTTC) heeft op dinsdag 5 augustus 2025 een dinerexamen georganiseerd, waarbij de culinaire prestaties van 13 cursisten van de Koksopleiding Niveau-2 werden beoordeeld door een groep genodigden. Een volledig verzorgd diner werd door de cursisten voorbereid en gepresenteerd aan de gasten. Op donderdag 7 augustus zullen de resterende cursisten van de Koksopleiding Niveau-2, ongeveer 15 in totaal, hun examenopdracht ook uitvoeren in de vorm van een diner.

Tot de aanwezigen behoorden onder anderen de minister van Transport, Communicatie en Toerisme (TCT), Raymond Landveld, en de onderminister van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid (VWA), Raj Jadnanansing, ondervoorzitter van het bestuur van SHTTC, Naomi Esajas-Friperson en de wvd. Directeur SHTTC, Nazara Kranenburg. SHTTC fungeert als werkarm van beide ministeries. Ook enkele leden van De Nationale Assemblée (DNA) namen als genodigden deel aan dit afsluitende dinerexamen. Na afloop van het diner werd de prestatie van de cursisten met een langdurig en daverend applaus enthousiast ontvangen.

Onderminister Raj Jadnanansing (VWA) feliciteerde de cursisten met hun geleverde prestaties.

DINEREXAMEN SHTTC ONDERSTREEPT BELANG VAN CULINAIRE SECTOR VOOR GROEI TOERISME

Bij deze gelegenheid spraken beide bewindslieden de cursisten toe. Minister Landveld legde in zijn toespraak de link tussen toerisme en de culinaire sector. Volgens hem moet toerisme uitgroeien tot een van de sterke pijlers van onze economie, waarbij de culinaire sector een sleutelrol speelt. Onderminister Jadnanansing benadrukte dat Suriname zich met haar diverse culinaire cultuur en kenmerkende gerechten kan onderscheiden als unieke bestemming in de regio. Investeren in culinair vakmanschap versterkt volgens hem niet alleen de toeristische beleving, maar ook werkgelegenheid. Beide bewindslieden onderstreepten het belang van SHTTC in het bevorderen van toerisme in Suriname, in samenhang met groei van werkgelegenheid in de sector.

De Koksopleiding Niveau-2 duurt 15 maanden. Met het succesvol afleggen van

het afsluitend dinerexamen, rest er nog een stageperiode van 3 maanden, waarna de cursisten hun diploma in ontvangst mogen nemen. Dit evenement is een jaarlijkse traditie binnen SHTTC, waarbij de studenten hun opleiding afronden door het bereiden en serveren van high-end gerechten aan genodigde gasten.

De groei van de toerismesector in ons land vraagt om goed opgeleide koks die niet alleen vaktechnisch sterk zijn, maar ook gastvrijheid en creativiteit uitstralen. Culinaire kwaliteit is immers een belangrijk visitekaartje. Middels de opleidingen bij SHTTC versterkt de overheid niet alleen het imago van Suriname als culinair-toeristische trekpleister, maar worden er ook duurzame werkgelegenheidskansen gecreëerd voor jongeren in de horeca. De vraag naar goed opgeleide koks in ons land is groot.

De bewindslieden Raymond Landveld (TCT) en Raj Jadnanansing (VWA) poseren samen met de cursisten van de Koksopleiding Niveau 2. Ook enkele genodigden en het management van SHTTC zijn op de foto te zien.

SPWE ROND'T WORKSHOP 'MENTALE WEERBAARHEID' SUCCESVOL AF

SPWE-directeur Etienne Etman sprak de participanten toe tijdens de workshop 'Mentale weerbaarheid', die werd georganiseerd in het kader van het 50-jarig jubileum van de stichting.

In het kader van het 50-jarig jubileum van de Stichting Productieve Werkeenheden (SPWE) kregen 15 voormalige cursisten van de SPWE, de Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO) en de Stichting Suriname Hospitality and Tourism Training Centre (SHTTC) op 18 juli 2025 de gelegenheid om kosteloos deel te nemen aan een workshop met als thema 'Mentale weerbaarheid'. Hiermee werd tevens beoogd de onderlinge band tussen deze stichtingen, die allen werkarmen zijn van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid (VWA), verder te versterken.

Alle 15 participanten ontvingen na afloop een certificaat van deelname. De SPWE koos bewust voor het thema 'Mentale weerbaarheid', vanuit de overtuiging dat dit een noodzakelijke vaardigheid is in een wereld waarin ondernemers voortdurend worden geconfronteerd met onzekerheden, economische druk en veranderende marktomstandigheden. Mentale weerbaarheid helpt ondernemers veerkrachtig om te gaan met tegenslagen, stress en uitdagingen – zowel op het werk als in hun persoonlijke leven. Trainer Sanjay Debipersad benadrukte tijdens de workshop het belang van een positieve attitude,

doorzettingsvermogen en veerkracht om als ondernemer te kunnen groeien.

De heer Ixon Sanamin, vertegenwoordiger van de Raad van Toezicht van de SPWE, sprak de participanten toe en onderstreepte de kracht van de menselijke geest als sleutel tot succes voor ondernemers. Hij gaf aan dat veerkrachtige ondernemers bijdragen aan veerkrachtige gemeenschappen, wat essentieel is voor duurzame ontwikkeling. Sanamin moedigde de deelnemers aan om blijvend in zichzelf te investeren.

SPWE-directeur, Etienne Etman, toonde zich tevreden over het succes van de training. De motivatie van de deelnemers en de inzet van de trainer om zoveel mogelijk kennis over te dragen, zullen volgens hem zeker vruchten afwerpen. Ook SAO-directeur Joyce Lapar en SHTTC-directeur Nazara Kranenburg gaven aan dat investeren in menselijk kapitaal en onderlinge samenwerking cruciaal zijn voor groei en succes. Zij spraken de hoop uit de deelnemers in de toekomst terug te zien als florerende ondernemers binnen de gemeenschap. Projectcoördinator Naushad Ketwaru blikte eveneens tevreden terug op een geslaagde workshop.

SPWE-TRAINEES DOORLOPEN TRAINING "PROJECT SCHRIJVEN" MET SUCCES

De Stichting Productieve Werk Eenheden (SPWE) heeft op woensdag 16 juli 2025 de training "Project schrijven" met succes afgerond. Aan een groep van veertien deelnemers werd een certificaat uitgereikt. De focus van deze training lag vooral op het ontwikkelen van vaardigheden om een project uit te werken in een goed gestructureerd plan dat vervolgens eventueel kan worden ingediend ter financiering.

De geslaagden hebben de training als zeer leerrijk, praktisch en interessant ervaren. De opgedane kennis en vaardigheden kunnen zij toepassen in hun verdere werkzaamheden en/of binnen hun micro-ondernemingen. De training werd met veel toewijding verzorgd door Nancy Riedewald. De voorzitter van de Raad van Toezicht van SPWE, Naomi Esajas-Frierson, drukte de deelnemers op het hart om bij het ondernemen de opgedane vaardigheden in de praktijk te brengen. Het arbeidsmarktbeleid van het ministerie is mede gericht op her- en bijscholing van de beroepsbevolking, zodat de verworven kennis en competenties bijdragen aan de verdere groei en ontwikkeling van deelnemers op de arbeidsmarkt – hetzij als ondernemer, hetzij als werknemer.

Als afsluiting van de avond werd een presentatie gehouden door een vertegenwoordiger van de Godo Bank N.V., die tevens deelnemer was aan de training.

Het is de bedoeling van SPWE om bij de afronding van reguliere trainingen steeds relevante en bruikbare informatie te verstrekken aan de deelnemers. In dit geval was de presentatie gericht op de aanvraagprocedures van (micro) financieringen voor (startende) ondernemers. De presentatie, getiteld "Start slim, groei krachtig met de steun van Godo Bank N.V.", behandelde onder meer: waarom men zou moeten ondernemen; wat de valkuilen en kansen zijn voor (startende) ondernemers; de verschillende rechtsvormen in de Surinaamse praktijk; en het belang van een goed opgesteld groeiplan of businessplan. De presentatie werd als helder, inspirerend, onthullend en zeer informatief ervaren. De deelnemers kregen waardevolle inzichten over de stappen die nodig zijn om financiering aan te vragen voor hun onderneming.

Als werkarm van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid blijft de SPWE een dynamische organisatie die een diversiteit aan trainingen aanbiedt op verschillende zakelijke en organisatorische terreinen ter bevordering van het klein ondernemerschap. Door startende ondernemers en andere belangstellenden op te leiden en te begeleiden, levert SPWE een bijdrage aan het streven van het ministerie naar zelfredzaamheid en economische zelfstandigheid van de beroepsbevolking.

Deelnemers die de training 'Project schrijven' met succes hebben afgerond.
Uiterst links: voorzitter van de Raad van Toezicht van SPWE, Naomi Esajas-Frierson.

AVONDTRAININGEN SAO VAN START: FOCUS OP VAKMANSCHAP EN PERSOONLIJKE GROEI

Onderminister van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid, Dr. Raj Jadnanansing (midden), en SAO-directeur Joyce Lapar, met op de achtergrond de grote groep cursisten die van start is gegaan met de avondtrainingen in de richtingen Gas, Water en Sanitatie (GaWaSa), Elektro Huisinstallatie en Koeltechniek.

Met de officiële start van de reguliere avondtrainingen in de richtingen Gas, Water en Sanitatie, Electro Huisinstallatie en Koeltechniek is op woensdag 23 juli 2025 een nieuw traject van praktische scholing voor volwassenen gedurende 4 maanden van start gegaan bij de Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO). In totaal zijn 103 deelnemers gestart – een volledig gevulde opzet die, na geruime tijd, weer succesvol van de grond komt.

De onderminister van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid (VWA), de heer Dr. Raj Jadnanansing, verrichtte de opening en sprak de deelnemers bemoedigend toe. Hij benadrukte dat deze trainingen een mijlpaal vormen in de persoonlijke en professionele ontwikkeling van de deelnemers. Elke stap in

het leertraject – hoe klein ook – draagt volgens hem bij aan het grotere doel: het opbouwen van een zelfstandig bestaan en het leveren van een concrete bijdrage aan de samenleving. De onderminister moedigde de cursisten aan om met inzet en discipline aan de trainingen te beginnen. Hun persoonlijke betrokkenheid zal uiteindelijk bepalend zijn voor hun succes.

Volgens Jadnanansing bieden deze trainingen de deelnemers de mogelijkheid om hun kennis en praktische vaardigheden te versterken, waarmee hun positie op de arbeidsmarkt aanzienlijk wordt verbeterd. Een SAO-certificaat is volgens hem een belangrijk bewijs van vakbekwaamheid en wordt in de praktijk vaak meer gewaardeerd dan informele werkervaring. Naast het

AVONDTRAININGEN SAO VAN START: FOCUS OP VAKMANSCHAP EN PERSOONLIJKE GROEI

individuele belang onderstreepte hij ook het nationale belang van deze vaktrainingen voor de economie. Investeren in menselijk kapitaal is volgens de onderminister een voorwaarde voor duurzame economische groei. Suriname bereidt zich voor op een nieuwe fase van industrialisatie, mede als gevolg van de ontwikkelingen in de gas- en oliesector. Er is volgens Jadnanansing dan ook grote behoefte aan beroepsgerichte vaktrainingen die aansluiten op deze maatschappelijke en economische transformatie. Hij zei dat het ministerie zich daarom zal focussen op het versterken van het lokaal arbeidspotentieel en het verder investeren in 'local content' dat bestand is tegen de eisen van de moderne arbeidsmarkt en het bedrijfsleven.

Tot slot gaf Jadnanansing, die van huis uit psycholoog is, de deelnemers een psychologische reflectie mee: hun professionele houding en persoonlijke opstelling zijn bepalend voor hoe zij straks hun beroep zullen uitoefenen. Kwaliteitsbewustzijn en klantvriendelijkheid zijn met name volgens de onderminister essentiële eigenschappen die aangeleerd en

toegepast moeten worden in de praktijk om succesvol te zijn.

SAO-directeur, Joyce Lapar, benadrukte tijdens haar toespraak dat de deelnemers een bewuste keuze hebben gemaakt om te investeren in zichzelf door te kiezen voor deze praktijkgerichte trainingen. Het betreft betaalde trainingen, waarbij slechts twee deelnemers via hun werkgever (het Diakonessenhuis) zijn aangemeld. De overige deelnemers hebben zich op eigen initiatief ingeschreven, wat volgens haar getuigt van motivatie en doorzettingsvermogen. De avondtrainingen worden marktconform aangeboden en sluiten aan op de actuele behoeften en noden van de arbeidsmarkt. De deelnemers zullen worden begeleid door gekwalificeerde instructeurs.

De vertegenwoordiger van de Raad van Bestuur, Izaak Hill, sprak de deelnemers toe met een krachtige oproep tot inzet en discipline. In zijn korte maar betekenisvolle bijdrage benadrukte hij het belang van persoonlijke betrokkenheid en consistentie gedurende het trainingstraject. "Zet je zoveel mogelijk in en let goed op je aanwezigheid," gaf hij de deelnemers mee.

PERSONEEL AWJ NEEMT WAARDIG AFSCHIED VAN MINISTER MAC ANDREW

Minister Mac Andrew toonde zich dankbaar bij het in ontvangst nemen van een schilderij, dat hij kreeg namens de directie, staf en het personeel van het ministerie van AWJ.

De vertrekkende minister Steven Mac Andrew van Arbeid, Werkgelegenheid & Jeugdzaken (AWJ) is op maandag 14 juli 2025 in de bloemen gezet door de directie, staf en het personeel van het ministerie en zijn werkarmen tijdens een feestelijke afscheidsbijeenkomst. Tijdens deze bijeenkomst spraken verschillende medewerkers hun waardering uit voor het open en verbindende leiderschap van Mac Andrew. Hij werd omschreven als een leider en manager die niet alleen visie toonde, maar ook daadwerkelijk open stond voor zijn personeel – met een luisterend oor voor zorgen, ideeën en suggesties vanuit de werkvloer. Onder zijn leiding voelden medewerkers zich gezien, gehoord en gemotiveerd.

De sprekers prezen zijn vermogen om ruimte te geven voor persoonlijke groei en het personeel mee te nemen in veranderingen. Ook werd zijn 'open deur' werkwijze richting het personeel als bijzonder waardevol ervaren. Volgens de sprekers stimuleerde hij samenwerking, moedigde hij initiatief aan en wist hij het beste in zijn medewerkers naar boven te halen.

In zijn slotwoord gaf minister Mac Andrew aan dankbaar te zijn voor de doelen die hij samen met zijn personeel heeft bereikt in de afgelopen drie jaren. Zijn besluit om in april 2022 minister van AWJ te worden, noemde hij een weloverwogen stap om zijn jarenlange regionale ervaring – met name binnen de CARICOM – in te zetten voor de ontwikkeling van Suriname.

PERSONEEL AWJ NEEMT WAARDIG AFSCHIED VAN MINISTER MAC ANDREW

Mac Andrew wees erop dat AWJ een technisch ministerie is en dat het daarom belangrijk is om regelmatig een brede vertaalslag te maken naar de samenleving om het beleid begrijpelijk te maken. Als voorbeeld noemde de bewindsman de vaststelling van het minimumloon, die een evenwichtige benadering vereist waarin zowel het belang van werknemers als de draagkracht van werkgevers en de economie worden meegenomen. Dergelijke processen dienen volgens hem goed en transparant gecommuniceerd te worden.

De minister toonde zich tevreden met de behaalde resultaten, ondanks de beperkte middelen. Volgens de bewindsman hebben gerichte keuzes, inhoudelijke input en samenwerking geleid tot duurzame successen. Mac Andrew hoopt dat deze koers wordt voortgezet, vooral op het gebied van het bevorderen van het menselijk potentieel en jongerenontwikkeling. De focus op jeugd, maar ook personen met een beperking mag volgens hem niet verslappen. De bewindsman deed een beroep op de trainingsinstituten van het ministerie om het goede werk voort te zetten en landelijk te blijven opereren, zodat jongeren en personen met een beperking in alle districten zich vaktechnisch kunnen ontwikkelen en uit sociale isolatie kunnen geraken.

Het personeel van het directoraat Jeugdzaken, dat deze week ondergebracht zal worden bij een ander ministerie, heeft Mac Andrew op het hart gedrukt zich

onverminderd in te zetten voor het welzijn van de jeugd. Gedurende zijn ministerschap stond "de mens centraal" in beleid en uitvoering, met nadruk op Decent Work, het Youth POWER-concept en de bevordering van menselijk potentieel. Mac Andrew wees op het belang van de samenwerking met stakeholders en tripartiete partners, die leidde tot belangrijke mijlpalen zoals de ondertekening van het derde Decent Work Country Programme (DWCP). Suriname was hiermee het eerste land in de regio dat een derde DWCP in uitvoering bracht. Mac Andrew was reeds vóór zijn ministerschap actief betrokken bij het Decent Work-proces, waaronder het schrijven van het eerste DWCP.

Als een groot succes noemde de vertrekkende bewindsman het landelijk project Wroko Foe Mek Moni, uitgevoerd via de Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO), dat kosteloze vaktrainingen biedt aan duizenden Surinamers. Volgens de minister draagt het project in hoge mate bij aan versterking van de zelfredzaamheid van burgers, en verdient het voortzetting.

De vertrekkende minister Mac Andrew kijkt tevreden terug op zijn ambtsperiode en riep het personeel op om de nieuwe minister ook hun volle ondersteuning te geven. Als blijk van dankbaarheid voor de goede samenwerking ontving hij diverse geschenken van de verschillende afdelingen. Het meest opvallende geschenk was een schilderij van hemzelf, aangeboden door het personeel.

HET LEREN VAN EEN VAK AAN SURINAMERS WAS EEN VAN DE SPEERPUNTEN VAN HET BELEID

Minister Mac Andrew met twee dankbare SAO'ers tijdens een afscheidsbijeenkomst, georganiseerd door het personeel van SAO.

Het personeel van de Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO) heeft op vrijdag 11 juli op eigen verzoek afscheid genomen van minister Steven Mac Andrew van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken (AWJ). In dit kader werd er een informeel samenzijn georganiseerd door het personeel op het complex van SAO. Ook de directeur van de SAO, Joyce Lapar, alsook van de Bond van Personeel voor Vakopleidingen toonden dankbaarheid en stonden achter dit initiatief.

Minister Mac Andrew bedankte de directie, staf en personeel van SAO voor hun

ondersteuning gedurende de drie plus jaren dat hij minister van AWJ is geweest. Benadrukt werd, dat het leren van een vak aan Surinamers een van de speerpunten van het beleid was en dat SAO hierin een grote rol heeft vervuld. De bewindsman gaf aan, dat niet alle plannen gerealiseerd zijn, maar dat AWJ er wel in geslaagd is om de achterstanden weg te werken, zowel van het personeel als contractors. Mac Andrew benadrukte, dat SAO in vele gevallen de laatste kans is van personen om een vak te leren om zodoende de arbeidsmarkt te betreden als werknemer of ondernemer en riep de aanwezigen op om dit te allen tijde voor ogen te houden. De minister riep het personeel ook op om de nieuwe minister volop te ondersteunen. De bewindsman kreeg van het personeel van SAO een aantal zelf vervaardigde geschenken aangeboden. Hij kijkt dankbaar terug naar een goede samenwerking met de SAO.

Dankbaarheid en tevredenheid werden uitgesproken door directie staf en personeel van de SAO die de samenwerking met de minister als waardevol hebben ervaren. Dat bleek uit toespraken van onder andere Hurdley Jones, Marita Monkau, Gracia Fer, en Euodia Linger. Minister Mac Andrew werd bedankt voor zijn stiptheid, toewijding, deskundigheid, menselijkheid en de rust die hij altijd met zich meebrengt. De sprekers gaven aan, dat de bewindsman tezamen met de directie, staf en personeel de naam van SAO continu heeft hoog gehouden. Mac Andrew werd met name bedankt voor zijn betrokkenheid bij het landelijk project 'Wroko Foe Mek Moni' welke kosteloos voorziet in vaktrainingen voor Surinamers in de leeftijdsgroep 16 – 40 jaar. Aan de minister is het aller beste toegewenst.

ALLIANTIE VOOR DECENT WORK VOOR PERSONEN MET EEN BEPERKING EN ANDERE ORGANEN GEÏNSTALLEERD.

Minister Steven Mac Andrew van Arbeid, Werkgelegenheid & Jeugdzaken (AWJ) heeft op dinsdag 15 juli 2025 de Alliantie voor Decent Work voor Personen met een Beperking en de nieuwe Raad van Bestuur bij de Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO) geïnstalleerd, evenals twee commissies, die specifieke beleidsdoelstellingen van het ministerie ondersteunen. Daarnaast werd de termijn van een werkgroep verlengd, zodat die haar werk kan afronden. De voorbereiding voor de installaties was al geruime tijd in gang gezet.

Minister Mac Andrew onderstreepte tijdens de installatie het belang van de Monitoring Commissie Suriname Mid-Term Labour Market Policy, die een wezenlijke bijdrage levert aan de uitvoering van een duurzaam arbeidsmarktbeleid. Dit beleid is gericht op arbeidsparticipatie, werkgelegenheid, inclusie, inzetbaarheid, onderwijs, vakopleiding en ondernemerschap.

De Commissie Vrij Verkeer van Personen noemde de bewindsman essentieel voor het waarborgen van het recht van CARICOM-burgers, waaronder Surinamers, op de status van bekwame burger binnen de Caribische Gemeenschap. Volgens Mac Andrew is dit

recht relevanter dan ooit, gezien de verwachte ontwikkelingen in de olie- en gassector en de spin-off daarvan naar de rest van de economie.

De Werkgroep Geweld en Seksuele Intimidatie Arbeid kreeg van de minister de oproep om vastberaden beleid te ontwikkelen tegen alle vormen van geweld en machtsongelijkheid op de werkvloer. "Een gezonde en veilige werkomgeving schept vertrouwen en is onmisbaar voor een sterke werkcultuur," aldus Mac Andrew.

De bewindsman prees het werk van de SAO en gaf het nieuwe bestuur mee om de ingezette koers voort te zetten. "SAO heeft door middel van het project Wroko Foe Mek Moni niet alleen talrijke vaklieden afgeleverd, maar ook aangetoond dat landelijke vakscholing breed maatschappelijk gedragen wordt." aldus Mac Andrew.

De bewindsman wees bij de installatie van de Alliantie voor Decent Work voor Personen met een Beperking op de noodzaak tot samenwerking, zodat de doelstelling van de Alliantie gerealiseerd kan worden. Mac Andrew benadrukte, dat het ministerie van Arbeid vanaf de lancering, tezamen met zijn werkarmen SPWE en SAO, een belangrijke rol heeft vervuld en dat dit gecontinueerd moet worden, zodat voor wat betreft Decent Work de doelgroep niet achtergelaten wordt.

De nieuwe Raad van Bestuur van de SAO, de Monitoring Commissie Suriname Mid-Term Labour Market Policy 2022-2025 en de Commissie Vrij Verkeer van Personen staan ambtshalve onder leiding van Naomi Esajas-Friperson, onderdirecteur Arbeidsmarkt op het ministerie. De Alliantie voor Decent Work voor Personen met een Beperking staat onder leiding van Renate Wartes-Venloo, terwijl Meena Kandhai-Ramai de voorzitter is van de Werkgroep Geweld en Seksuele Intimidatie Arbeid.

Minister Steven Mac Andrew van AWJ (midden), geflankeerd door leden van de Alliantie voor Decent Work voor Personen met een Beperking.

WROKO FOE MEK MONI LEVERT 69 GECERTIFICEERDEN OP, WAARONDER 12 MET EEN GEHOORBEPERKING

Het landelijk project Wroko Foe Mek Moni heeft op dinsdag 15 juli 2025 wederom een mijlpaal bereikt, want 69 cursisten ontvingen hun certificaat, onder wie 12 personen met een gehoorbeperking. De certificaat uitreiking vond plaats bij de SAO aan de Gravenberchstraat. De deelnemers namen met succes deel aan de vaktrainingen: Textiele Werkvormen, Elektro Huisinstallatie, Assistent Kapper-A en Barber. Naast hun certificaat ontvingen zij ook gereedschap, waarmee zij direct aan de slag kunnen om hun kennis in de praktijk te brengen en economisch zelfstandig(er) te worden. Wroko Foe Mek Moni biedt de trainingen kosteloos aan en geeft de deelnemers een stevige basis voor verdere groei als werknemer en/of zelfstandige.

Minister Steven Mac Andrew woonde de uitreiking bij, hetgeen zijn laatste officiële evenement was. De bewindsman sprak zijn waardering uit voor de inzet van alle deelnemers, in het bijzonder die met een gehoorbeperking. Mac Andrew noemde hen een bron van inspiratie voor jongeren en mensen met een beperking, die soms aan zichzelf twifelen, terwijl zij over de potentie beschikken om te kunnen slagen. De bewindsman beaamde meteen, dat de personen met een beperking meegenomen moeten worden in projecten, omdat zij uit hun sociale isolatie gehaald moeten worden. De minister was dan ook zeer te spreken over de werkwijze van de SAO om de personen met een gehoorbeperking samen met anderen de cursus te laten volgen en niet apart.

Mac Andrew sprak de hoop uit dat het project Wroko Foe Mek Moni wordt voortgezet in alle districten en gaf aan, dat er nog voldoende middelen zijn om dit te doen, zodat nog meer mensen in Suriname opgeleid kunnen worden tot vakbekwame werknemers en/of ondernemers. Tenslotte riep de minister de gewezen cursisten op om zich op te stellen als waarachtige SAO Ambassadeurs door kwaliteit en veiligheid hoog in hun vaandel te houden, maar ook anderen aan te sporen

Een fotomoment met een deel van de groep SAO-gecertificeerden bij de certificaatuitreiking aan 69 personen, die kosteloos een training hebben gevolgd in het kader van het landelijke project Wroko Foe Mek Moni.

gebruik te maken van de trainingsmogelijkheden bij SAO.

De Voorzitter van de Raad van Bestuur van de SAO, Naomi Esajas-Friperson, benadrukte dat het aantal geslaagden laat zien hoe de SAO inspeelt op de vraag vanuit de arbeidsmarkt. Esajas-Friperson noemde het een speerpunt van de organisatie om een brug te slaan tussen vraag en aanbod op de Surinaamse arbeidsmarkt. De Voorzitter sprak haar waardering uit voor de deelnemers met een gehoorbeperking, die volgens haar een motivatiebron vormen voor velen.

Joyce Lapar, directeur van de SAO, sprak haar tevredenheid uit over de inzet van de jonge Surinamers die met kennis en ervaring verder kunnen groeien. Lapar riep de geslaagden op om zich te blijven scholen en zich aan te passen aan nieuwe ontwikkelingen binnen hun vakgebied. Dat zij klaar zijn voor de volgende stap blijkt volgens haar uit de vraag naar vervolgtrainingen. Zij bedankte ook haar personeel, met name de trainers, voor hun inzet en sprak bijzondere waardering uit voor Rosita Etnel, die als tolk in gebarentaal een cruciale rol speelde in de communicatie tussen trainers en de deelnemers met een gehoorbeperking. Dankzij deze goede communicatie konden ook zij de vaktrainingen met succes afronden. Aan alle geslaagden werd veel succes toegewenst in hun verdere loopbaan.

VAN ARMOEDE, MINIMUMLOON NAAR EEN LEEFBAAR INKOMEN

De overhandiging van het tussentijds verslag over de periode augustus 2024 – juni 2025 aan minister Steven Mac Andrew, door de Multidisciplinaire Werkgroep Armoedegrensbepaling onder leiding van wetenschapper Rosita Sobhie.

Op 3 juli presenteerden leden van de Multidisciplinaire Werkgroep Armoedegrensbepaling (MWA) hun eerste onderzoeksbevindingen over de toepassing van Living Wages in Suriname en de impact daarvan op huishoudens op de negende ILO conferentie over Decent Work. Met behulp van de Suriname Living conditions Survey van 2022 hebben Sobhie & Ooft (2025) in hun paper 'Exploring poverty and living conditions in Suriname using Living Wages' laten zien dat er nog een groot verschil is tussen het minimum loon en het leefbaar inkomen.

Door de ILO is in 2024 het belang van een fatsoenlijk en leefbaar loon benadrukt. Het leefbaar loon wordt gedefinieerd als het loonniveau dat nodig is om werknemers en hun gezinnen een fatsoenlijke levensstandaard te bieden, rekening houdend met de omstandigheden van het land en berekend voor het werk dat tijdens de reguliere werkuren wordt verricht. Deze benadering van een leefbaar loon onderstreept dat huishoudens genoeg moeten verdienen om in hun basisbehoeften te voorzien. In dit kader is ook opgeroepen om bij loononderhandeling niet alleen de focus te leggen op het minimum loon maar te belonen volgens een leefbaar inkomen.

VAN ARMOEDE, MINIMUMLOON NAAR EEN LEEFBAAR INKOMEN

Momenteel wordt in Suriname op basis van de door de commissie vastgestelde armoedegrenzen, het minimum uurloon afgeleid. Minimum lonen, voor zover gebaseerd op armoedegrenzen, zijn vastgesteld op basis van zeer basale hoeveelheden, terwijl werkenden behoeften hebben aan een loon die meer is dan de dekking van hun basale bestedingen en ook de onderhoudskosten van hun gehele gezin dekt. De onderzoeksresultaten laten zien dat terwijl 24% van de huishoudens in Suriname, volgens de data verzameld in 2022 onder de armoedegrens leeft, dit percentage veel hoger is uitgaande van het leefbaar inkomen. Met name de relatief grote gezinnen, een ouder gezinnen en laagopgeleiden blijken onder de armoedegrens als ook het leefbaar inkomen te vallen.

Minister Mac Andrew zegt zeer verheugd te zijn met de resultaten van het onderzoek van

de armoedecommissie en dat Suriname hiermee als een van de eerste in het Caribisch gebied de weg inslaat voor bredere discussies over eerlijke en passende beloningen. Mac Andrew benadrukt dat het uitwerken van de Living Wages model zeker nodig is om het verschil tussen sociale uitkeringen en een actueel loonstelsel in kaart te brengen. Uit het onderzoek komt ook naar voren dat consumptiepatronen tussen 2013 en 2022 minimaal zijn veranderd. Voor huishoudens in het laagste kwantiel geldt nog steeds dat bijkans 60% van hun bestedingen gaan naar consumptie van Voeding en Non-alcoholische dranken. Opmerkelijk is dat de SSLC blootlegt dat, naast Voeding, Transport, en Huishoudelijk Nutsvoorzieningen -de top 3 hoofdcategorieën van 2013 - in 2022 conform de SSLC ook 'Alcohol en Tabak' en 'ICT' nu tot de grote consumptie categorieën behoren.

MINISTER MAC ANDREW ONTVANGT PUBLICATIE VERNIEUWING ARBEIDSRECHT

Minister Mac Andrew met twee dankbare SAO'ers tijdens een afscheidsbijeenkomst, georganiseerd door het personeel van SAO.

"Het is noodzakelijk dat steeds wordt vastgelegd wat de implicatie van nieuwe wetgeving is op het arbeidsrecht", zei minister Mac Andrew van Arbeid, Werkgelegenheid & Jeugdzaken (AWJ) op vrijdag 11 juli 2025, bij het in ontvangst nemen van de vernieuwde publicatie 'De Surinaamse arbeidswetgeving' uit handen van de auteur Glenn Piroe, onderdirecteur Juridische en Internationale Zaken van AWJ. De publicatie legt op eenvoudige wijze de algehele Surinaamse arbeidswetgeving uit, maar nu is ook de impact van het Nieuw Burgerlijk Wetboek (NBW) meegenomen. De jurist bood zijn publicatie aan aan de minister, het Hoofd van de Afdeling Wetgeving, Wihltley Lodik, en het Hoofd Personeelszaken, Vanessa Belfor.

Piroe gaf aan dat de publicatie is vernieuwd onder een andere naam naar aanleiding van de inwerkingtreding van het NBW op 01 mei 2025. De auteur legde kort de inhoud van de

publicatie en de aanleiding van de vernieuwing voor aan de minister en de aanwezigen. De inwerkingtreding van het NBW heeft invloed op de arbeidswetgeving. Met name Boek 7 Titel 10 van het NBW heeft betrekking op arbeid en de arbeidsovereenkomst.

Minister MacAndrew was ingenomen met de aanbieding van de publicatie en benadrukte het belang van het voor handen hebben van up to date informatie over de arbeidswetgeving in Suriname. Mac Andrew ging ook in op het onderscheid tussen het privaatsrecht dat primair op de private sector van toepassing is en de ambtelijke sector waar voornamelijk het publiekrecht van toepassing is. De bewindsman erkende ook de wijzigingen die door het Nieuw Burgerlijk Wetboek (NBW) zijn ingetreden in de algemene verhoudingen tussen werkgevers en werknemers, maar ook in het ontslagrecht en de wetgeving die zwangerschap en bevalling regelt, alsook de omzetting van de arbeidsovereenkomst naar een duurzame dienstbetrekking.

Het ministerie van AWJ is in de afgelopen periode actief bezig geweest om de wetgeving te vernieuwen. De laatste nieuwe wetten die zijn aangenomen zijn de Wet Gelijke Behandeling en de Wet Geweld en Seksuele Intimidatie in 2022, die ook in de publicatie zijn behandeld. Minister Mac Andrew benadrukte dat het van belang is dat de beginselen uit deze wetten en de Wet Arbeidsbescherming Gezin (2019) ook doorgevoerd worden in de wet- en regelgeving die van toepassing zijn op de publieke sector, aangezien DNA dit had besloten.

50 JAAR SPWE, EEN BAKEN VAN ZELFREDZAAMHEID EN MICRO-ONDERNEMERSCHAP

De directeur, Etienne Etman, en de voorzitter van de Raad van Toezicht, Naomi Esajas-Frierson, brachten een heildronk uit op het verleden, het heden en de veelbelovende toekomst van SPWE.mst, georganiseerd door het personeel van SAO.

De Stichting Productieve Werk Eenheden (SPWE), een werkarm van het ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken (AWJ), heeft op donderdag 10 juli 2025 haar 50-jarig bestaan herdacht.

Bij deze gelegenheid heeft minister Steven Mac Andrew vanuit Jamaica – waar hij namens de president deelnam aan de Conference of Heads of Government – een felicitatieboodschap uitgegeven. De directeur van SPWE, Etienne Etman, en de voorzitter van de Raad van Toezicht, Naomi Esajas-Frierson, spraken het personeel toe tijdens een bescheiden bijeenkomst die was georganiseerd om hulde te brengen aan het personeel in verband met het gouden jubileum.

In zijn felicitatieboodschap wees minister Mac Andrew op de toewijding van SPWE aan de ontwikkeling van menselijk kapitaal. In een tijd waarin de overheid volgens hem niet over de middelen en de luxe beschikt om een vangnet te zijn voor werkzoekenden, is de bijdrage van SPWE actueler dan ooit. Hij benadrukte dat de sleutelrol van SPWE moet worden gekoesterd en versterkt, in

partnerschap met de private sector, met jongeren, personen met een beperking, personen met een ondernemingsgeest, en met iedereen die de stap wil zetten naar zelfredzaamheid. De minister sprak zijn tevredenheid uit over het feit dat SPWE mede vorm gaf aan de koers die het ministerie van AWJ de haast afgelopen beleidsperiode heeft ingezet op het gebied van ontwikkeling van menselijk potentieel. De voorzitter van de Raad van Toezicht, Naomi Esajas-Frierson, noemde het gouden jubileum een bijzondere mijlpaal. SPWE heeft volgens haar baanbrekend werk verricht op het gebied van micro-ondernemerschap, ondernemerschapsvaardigheden, werkcreatie en armoedebestrijding. Zij stelde dat SPWE met vallen en opstaan is uitgegroeid tot het belangrijkste instrument voor het stimuleren en bevorderen van micro-ondernemerschap in Suriname. Een organisatie die, naar haar mening, een baken van hoop en vooruitgang is voor met name minder daadkrachtigen op hun weg naar een beter bestaan. Daarbij onderstreepte zij dat het concept “We leave no one behind” structureel wordt toegepast, wat leidt tot een wezenlijke bijdrage aan Decent Work.

50 JAAR SPWE, EEN BAKEN VAN ZELFREDZAAMHEID EN MICRO-ONDERNEMERSCHAP

Esajas-Frierson sprak de directeur van SPWE moed in om het goede werk voort te zetten. Zij erkende de uitdagingen en successen van de organisatie, en benadrukte dat elke leider staat of valt met medewerkers die zich oprecht inzetten voor succes. Ze gaf aan dat het tijd is om de geschiedenis van SPWE te documenteren en te leren van fouten uit het verleden om zo meer succes te boeken. Doorzettingsvermogen en geloof zijn volgens haar basisvoorwaarden om blijvend succes te realiseren.

Directeur Etienne Etman benadrukte bij deze bijzondere mijlpaal dat versterking van potentieel en vakmanschap ertoe leiden dat SPWE er telkens in slaagt om mensen praktische vaardigheden bij te brengen en

hen te begeleiden naar succesvol ondernemerschap. Hij typeerde SPWE als een plek waar niet alleen kennis wordt gedeeld, maar ook levens worden veranderd. Volgens hem staat SPWE voor een samenleving waarin iedereen, ongeacht achtergrond, de kans krijgt om zijn of haar talenten om te zetten in economische en maatschappelijke meerwaarde.

Vooruitkijkend naar toekomstig succes bedankte hij het huidige personeel én zij die het fundament hebben gelegd voor SPWE. Een deel van het personeel en de leden van de Raad van Toezicht werden gehuldigd voor hun toewijding, loyaliteit en bijdrage aan SPWE. Zij ontvingen een award en speldje als blijk van waardering.

Indrukken van de huldiging van personeelsleden van de SPWE

FELICITATIEBOODSCHAP VAN MINISTER MAC ANDREW I.V.M. 50 JAAR SPWE

MINISTERIE VAN ARBEID
WERKGELEGENHEID
& JEUGDZAKEN

Stichting Productieve Werk Eenheden
Een beleidsinstrument van het
Ministerie van Arbeid Werkgelegenheid
& Jeugdzaken

SINDS 1975

SPWE, KRACHT ACHTER KLEINSCHALIG ONDERNEMERSCHAP.

Dames en heren,

Vandaag staan we stil bij een indrukwekkende mijlpaal: het vijftigjarig bestaan van de Stichting Productieve Werk Eenheden – SPWE.

De SPWE werd opgericht als werkarm van het ministerie van Arbeid in het kader van het werkgelegenheidsbeleid. In de beginjaren lag de focus op werkverschaffing via werkeenheden. Hoewel dit model op termijn niet duurzaam bleek, omdat het resulteerde in kunstmatige arbeidsplaatsen en hoge overheidslasten, is uit die periode wel een belangrijk inzicht geboren, namelijk duurzame werkgelegenheid vraagt meer dan alleen tijdelijke inzet.

Wat begon als een initiatief om werkzoekenden tijdelijk onder te brengen in werkeenheden, is uitgegroeid tot een instituut dat zich vandaag de dag richt op iets veel fundamentele en wel het versterken van mensen met kennis, vaardigheden en zelfvertrouwen om hun eigen weg te vinden op de arbeidsmarkt en in het economisch leven.

De lessen uit het verleden hebben ons geleerd dat structurele werkgelegenheid niet ontstaat uit tijdelijke werkverschaffing alleen, zoals we die kenden in de jaren zeventig en tachtig. Daarom heeft het ministerie in de afgelopen jaren zijn koers verlegd naar het ontwikkelen van menselijk potentieel, want in een snel veranderende

FELICITATIEBOODSCHAP VAN MINISTER MAC ANDREW I.V.M. 50 JAAR SPWE

wereld zijn het niet alleen banen die tellen, maar vooral mensen die voorbereid zijn op de eisen van een moderne economie en arbeidsmarkt. Het ministerie heeft deze uitdaging actief opgepakt door te investeren in trainingen, bijscholing en bewustwording. Een beleid dat uitgevoerd wordt via de werkarmen van het ministerie, waaronder de SPWE.

Met trots zien wij dat de SPWE die koers actief mede vormgeeft. Het accent ligt nu op vaardigheidsontwikkeling en het stimuleren van micro-ondernemerschap. De SPWE is hierbij een sleutelpartner voor velen, niet alleen als uitvoerder van trainingen, maar ook als begeleider en motivator van mensen die economisch zelfstandig willen worden. Van jongvolwassenen zonder startkapitaal tot mensen met een beperking die de stap naar ondernemerschap zetten. De SPWE was daar voor ze. Niet alleen door het aanbieden van trainingen, maar ook door coaching, begeleiding bij bedrijfsplannen en het fungeren als een klankbord dat meegaat met elke fase van hun ontwikkeling. Ik heb dit persoonlijk meegemaakt, onder meer binnen

de Alliantie voor Decent Work voor Personen met een Beperking. De resultaten liegen er niet om, want diverse personen zijn vandaag ondernemers, die in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien, mede dankzij SPWE.

Vijftig jaar SPWE is vijftig jaar toewijding aan menselijk kapitaal. In een tijd waarin de overheid niet de middelen en de luxe heeft om een vangnet te zijn voor elke werkzoekende, is de bijdrage van de SPWE actueler dan ooit. Wij moeten deze sleutelrol van SPWE blijven koesteren en versterken en wel in partnerschap met de private sector, met onze jongeren, met personen met een beperking en met een ieder die de stap wil zetten naar zelfredzaamheid.

Namens het ministerie van AWJ feliciteer ik de directie, staf en het personeel van de SPWE van harte met dit gouden jubileum. Uw bijdrage aan de samenleving is onmiskenbaar en uw rol blijft van onschatbare waarde. Gefeliciteerd, en op naar de volgende vijftig jaar.

Ik dank u.

MINISTERIE VAN ARBEID
WERKGELEGENHEID
& JEUGDZAKEN

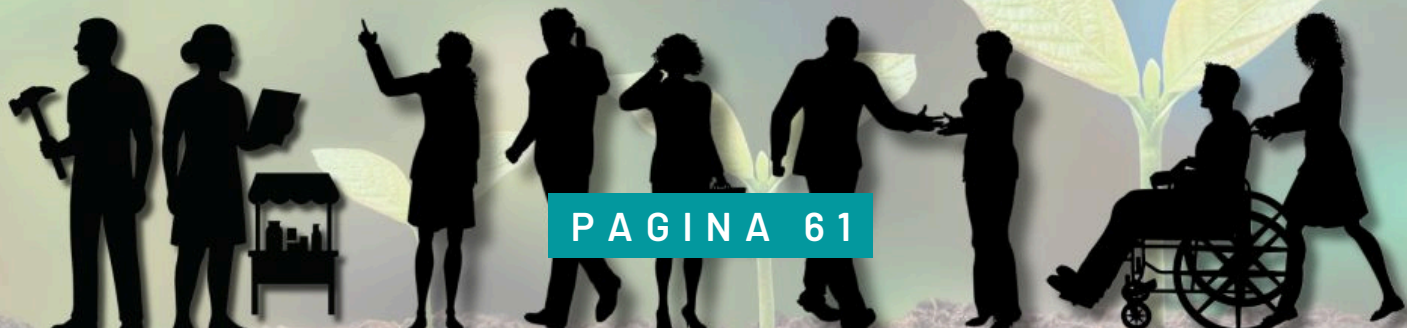
SINDS 1975

SPWE,

**KRACHT ACHTER KLEINSCHALIG
ONDERNEMERSCHAP.**

SPWE

Stichting Productieve Werk Eenheden
Een beleidsinstrument van het
Ministerie van Arbeid Werkgelegenheid
& Jeugdzaken

'WROKO FOE MEK MONI' LEVERT WEER 21 GECERTIFICEERDEN AF

Het landelijk project 'Wroko Foe Mek Moni' heeft op donderdag 3 juli 2025 wederom 21 gecertificeerden afgeleverd te Magenta. De cursisten hebben met succes de vaktraining Textiele Werkvormen, verzorgd door de Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO), afgerond.

Wat deze groep bijzonder maakte, is dat de cursisten zelf contact hadden opgenomen met de SAO met het verzoek om de training Textiele Werkvormen te mogen volgen, nadat zij via de media over 'Wroko Foe Mek Moni' hadden gehoord.

Alle deelnemers ontvingen naast een certificaat ook een naaimachine en materiaal, zodat zij direct aan de slag kunnen. Minister Steven Mac Andrew van Arbeid, Werkgelegenheid & Jeugdzaken (AWJ), die aanwezig was bij de certificaatuitreiking, prees de cursisten voor hun motivatie en inzet, die zij al vóór aanvang van de training hadden getoond – temeer daar zij zélf hadden gevraagd om deze training in hun buurt. Mac Andrew gaf aan dat deze motivatie duidelijk zichtbaar was in het hoge percentage geslaagden, maar ook in de leergierigheid van de deelnemers en hun bereidheid om zelf te voorzien in materiaal.

Mac Andrew benadrukte het belang van vaktrainingen, omdat deze zowel

economische als sociale voordelen opleveren: ze vergroten de kansen op de arbeidsmarkt én leiden, in het geval van textiele werkvormen, tot besparingen op kledingkosten. De minister riep de geslaagden op om de opgedane kennis en vaardigheden in te zetten, maar ook om als ware SAO-ambassadeurs anderen te attenderen op de vaktrainingen van de stichting.

Behalve de bewindsman kwamen ook Madhoeri Moenesar (namens de Raad van Bestuur van SAO), SAO-directeur Joyce Lapar, en de directeur van de Savitrie Muloschool, de heer Mathoera, aan het woord. Alle sprekers feliciteerden de cursisten met hun behaalde resultaat. Moenesar moedigde hen aan om de opgedane kennis in te zetten voor een deeltijdse of fulltime baan. Lapar prees de sterke motivatie van de groep en bedankte hen voor het feit dat zij niet hadden gearzeld om eigen materiaal aan te schaffen voor een vlot verloop van de training. Zij informeerde de deelnemers tevens dat zij naast een naaimachine ook het materiaal ontvangen waarop zij recht hebben. Mathoera benadrukte dat de cursisten trots op zichzelf mogen zijn, omdat zij in hun toekomst hebben geïnvesteerd – en dat met succes.

De blijdschap is af te lezen van de gezichten van de geslaagden, die allen poseerden met hun certificaat in de hand.

SURINAME NAM DEEL AAN MARRAKECH OIC YOUTH CAPITAL 2025

V.l.n.r.: Thiara Amatmohamed (Jeugdraadslid van Saramacca), Genti Mangroe (directeur Jeugdzaken) en Sercheenio Moeljakarta (Jeugdraadslid van Coronie), bij de deelname aan het internationaal jeugdprogramma Marrakech OIC Youth Capital 2025, in het Koninkrijk Marokko.

Van 30 juni tot en met 3 juli 2025 nam Suriname deel aan het internationaal jeugdprogramma Marrakech OIC Youth Capital 2025, dat georganiseerd werd in het Koninkrijk Marokko. Suriname werd hierbij vertegenwoordigd door de twee leden van de Jeugdraad Suriname, namelijk Sercheenio Moeljakarta en Thiara Amatmohamed. De Directeur Jeugdzaken, Genti Mangroe, heeft eveneens geparticipeerd aan dit programma.

Suriname is sinds 1996 lid van de Organisation of Islamic Cooperation (OIC). De deelname aan dit forum markeerde voor ons land een historische mijlpaal, want het was de eerste keer dat Suriname deelnam aan een OIC Youth Capital. Dit is een programma dat jongeren uit OIC-lidstaten samenbrengt rond gedeelde uitdagingen en toekomstvisies. Het programma wordt gecoördineerd door het Islamic Cooperation Youth Forum (ICYF), een instelling binnen de OIC, die zich inzet voor de versterking van jeugdparticipatie, leiderschap en samenwerking in de islamitische wereld. Het programma had dit keer als doel jongeren uit diverse landen bijeen te brengen om te reflecteren op de impact van de COVID-19-pandemie op jongeren, en gezamenlijk te werken aan

oplossingen, beleidsvoorstellen en grensoverschrijdende samenwerking.

Op 30 juni 2025 vond de openingsceremonie en officiële start van OIC Youth Capital 2025 plaats. Op 1 en 2 juli bogen de jongeren zich over het hoofdthema van de conferentie, namelijk de situatie van jongeren na de COVID-19-pandemie. Verschillende sprekers, waaronder professoren, andere academici, en jeugd experts uit Marokko en andere lidstaten, gingen in op thema's zoals: Youth After the COVID-19 Pandemic: Priorities and Expectations; Integrating Youth After the Pandemic: What Prospects? en Youth Mental Health: Challenges Post-COVID-19 Pandemic. Op 2 juli werd de dag afgesloten met het formele eindforum van het Islamic World Youth Forum.

Op 3 juli namen de delegaties deel aan een culturele uitwisselingsdag, waarbij zij de gelegenheid kregen om de rijke geschiedenis en cultuur van Marrakech te ontdekken. Dit als onderdeel van de bredere missie om wederzijds begrip en samenwerking te bevorderen tussen jongeren van verschillende achtergronden. De organisatie was bijzonder verheugd met de aanwezigheid van Suriname op dit internationaal platform. Deze historische deelname droeg niet alleen bij aan de zichtbaarheid van onze jeugd op een wereldforum, maar verstevigde ook de banden met de OIC en opende nieuwe deuren voor samenwerking op het gebied van jeugdzaken en jeugdparticipatie. De mentale gezondheid van jongeren is een van de prioriteitsgebieden binnen het beleid van het ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Jeugdzaken. In het laatste kwartaal van 2024 heeft een interdepartementale werkgroep zich nog over deze kritieke issue gebogen en beleidsvoorstellen geformuleerd. Eerder had het ministerie in samenwerking met de UNICEF tijdens de COVID-19 pandemie een studie verricht onder schoolgaande jongeren, welke zorgwekkende resultaten opleverde.

Rubriek:

DE HARDE WERKER DOOR DE BRIL VAN LUCRETIA

Voor het kunnen uitvoeren van het voorgenomen beleid van het ministerie zijn er uiteraard personen nodig met bijzondere kwaliteiten en eigenschappen. Maandelijks zal voor u opzoek worden gegaan naar gedreven en opvallende ambtenaren op het ministerie met de bedoeling deze aan u te presenteren.

De schrijver van deze rubriek is Lucretia Setrodipo, communicatiewerker op het ministerie met een speciaal nieuwsgierig oog voor kwaliteiten van collega's op het ministerie.

Geschreven door: Lucretia Setrodipo

INSPECTEUR-GENERAAL ROWAN NOREDJO: DIENSTBAAR, INTEGER EN GEDREVEN

In deze editie willen we stilstaan bij een heel bijzonder mens. Iemand die niet blijft zitten, maar steeds de ambitie toont om te groeien. Ik heb hem persoonlijk leren kennen tijdens de periode van de COVID-pandemie, toen ik deel mocht uitmaken van het team dat werd ingezet. Wat mij toen direct opviel, is dat hij als het om werk gaat een zeer strakke en gedisciplineerde houding heeft. Dat wekte bij mij de nieuwsgierigheid: is hij ook in zijn vrije tijd zo? Juist daarom wilde ik hem dit keer belichten.

Rowan Noredjo is al tien jaar verbonden aan het Ministerie van Arbeid en bekleedt momenteel de functie van Inspecteur-Generaal der Arbeidsinspectie. Zijn loopbaan bij het ministerie begon in september 2015, toen hij aantrad als beleidsadviseur van de toenmalige minister van Arbeid, dhr. Moestadja. In deze rol was hij nauw betrokken bij uiteenlopende beleidstrajecten, zoals de modernisering van de arbeidswetgeving en het arbeidsmarktbeleid. Zijn scherpe inzichten en betrokkenheid maakten dat hij al snel een belangrijke schakel werd binnen het ministerie.

In 2017 werd Noredjo benoemd tot Onderdirecteur Arbeidsmarkt, waar hij leiding gaf aan het implementeren van arbeidsmarkt- en werkgelegenheidsbeleid.

Daarbij werkte hij nauw samen met onder meer de Stichting Arbeidsmobilisatie en Ontwikkeling (SAO), Stichting Productieve Werkeenheden (SPWE), het Suriname Hospitality and Tourism Training Center (SHTTC) en de Raad voor de Coöperatie Wezen (RACO). Zijn expertise en leiderschap brachten hem in diverse besturen en commissies, waaronder het voorzitterschap

Dr. Raj Jadnanansing onderminister van Volksgezondheid, Welzijn en Arbeid en Rowan Noredjo (Inspecteur-Generaal)

Rubriek: De harde werker door de bril van Lucretia

INSPECTEUR-GENERAAL ROWAN NOREDJO: DIENSTBAAR, INTEGER EN GEDREVEN

van de Raden van Toezicht van SAO en SPWE, de Raad voor Coöperatie Wezen, en de commissie Vrij Verkeer van Personen. Daarnaast was hij lid van de Ontslagcommissie, het Arbeidsadvies College (AAC), en deskundige bij de Sociaal-Economische Raad (SER).

Sinds het eerste kwartaal van 2020 heeft Rowan Noredjo de leiding over de Arbeidsinspectie. Als Inspecteur-Generaal is hij verantwoordelijk voor het toezicht en de handhaving van de arbeidswetgeving. Zijn takenpakket is breed: van het verzekeren van naleving van de arbeidsvoorwaarden tot het adviseren van werknemers en werkgevers, het rapporteren van misstanden, het onderzoeken van arbeidsongevallen en beroepsziekten, en het juridisch toetsen van ontslagzaken. Kortom, de Arbeidsinspectie waakt dagelijks over de rechten en bescherming van werknemers in Suriname.

De samenwerking met collega's beschrijft hij als prettig en constructief. Discussies gaan soms gepaard met kritische noten, maar altijd met als doel om tot de beste oplossingen te komen. Diepgang en moeilijke keuzes zijn hem niet vreemd; zo noemt hij zijn overgang van het Kabinet van de Vicepresident – waar hij zijn ambtelijke loopbaan in 2012 begon – naar het Ministerie van Arbeid als een moment van grote afweging. Zijn grootste hoogtepunt tot nu toe is

zonder twijfel zijn benoeming tot Inspecteur-Generaal.

En hoe zit het met die strakke houding in zijn vrije tijd? Daar toont Rowan juist zijn andere kant. Buiten werktijd geniet hij van volleyballen, muziek en lekker eten. Daarmee laat hij zien dat achter de gedisciplineerde Inspecteur-Generaal ook een mens staat die ontspanning en plezier belangrijk vindt. Het is precies die balans die hem helpt om zijn werk met zoveel focus en toewijding uit te voeren. Voor Noredjo is zijn huidige werk geen eindstation. Zijn droom is om ooit Minister of Parlementariër te worden – een ambitie die hij nastreeft met dezelfde gedrevenheid waarmee hij zijn carrière heeft opgebouwd.

Aan zijn collega's geeft hij een duidelijke boodschap mee: "Binnen het ambtelijke is het niet makkelijk werken. Kijk niet naar anderen, doe uw werk, blijf dienstbaar en integer, zet uw traject uit, werk ernaar toe, blijf jezelf scholen en uiteindelijk zal je je doelen en droomfunctie behalen."

Zijn favoriete motto benadrukt zijn mensgerichte aanpak: "Een ieder moet met een gerust en tevreden gevoel de deur uitgaan na het gesprek."

Rowan Noredjo is daarmee niet alleen een strakke en gedreven leider, maar ook een inspirerend voorbeeld van hoe visie en integriteit hand in hand kunnen gaan met menselijkheid en groei.

